

BULGARİSTAN – TÜRKİYE SINIR BÖLGESİ TURİZM REHBERİ

(BURGAS İLİ, KIRKLARELİ İLİ)

**ISTRANCAKLARIN GÜZELLİKLERİ – BULGARİSTAN – TÜRKİYE
SINIR ÖTESİ BÖLGESİNDEKİ DOĞAL VE KÜLTÜREL MİRASLARIN
ARAŞTIRILMASI, KEŞFEDİLMESİ VE YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ
CB005.1.22.105**

ORTAKLAR:

**ÖMÜR BOYU EĞİTİMİ TEŞVİK DERNEĞİ, HARMANLI (Önde ortak)
SVILENGRAD, "HRİSTO BOTEV" TARIM VE EKONOMİ MESLEK LİSESİ
(2. Proje ortağı)
KIRKLARELİ MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ (3. Proje Ortağı)**

PROJEYİ UYGULAYANLAR:

**ATELİE-TO EBB EOOD;
SVETEX EOOD;
BURGAS BÖLGE TURİZM BİRLİĞİ
İÇERİK EĞİTİM ARAŞTIRMA VE DAN. LTD. ŞTİ.**

**PROJEYE, INTERREG – IPA BULGARİSTAN – TÜRKİYE SÖİ PROGRAMI
ARACILIĞIYLA AVRUPA BİRLİĞİ TARAFINDAN EŞ-FİNANSMAN
SAĞLANMAKTADIR.**

Kasım 2018

Bu yayın, Interreg-IPA Bulgaristan-Türkiye SÖİ Programı, CCI Numarası 2014TC1615CB005. Avrupa Birliği desteğiyle yayınlanmaktadır. Bu yayının içeriği tamamen Bulgaristan C. Harmanli, Ömür Boyu Eğitimi Teşvik Derneği/ Atelie-to EBB EOOD, Svetex EOOD; "Hristo Botev" Tarım ve Ekonomi Meslek Lisesi/ Burgas Bölge Turizm Birliği; Türkiye C. Kırklareli Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi/ İçerik Eğitim Araştırma Ve Dan. Ltd. ŞTİ sorumluluğundadır ve hiçbir şekilde Avrupa Birliğinin veya Programın Yönetim Makamının görüşlerini yansıtmak için alıntılanamaz.

Bu yayın ücretsiz olarak dağıtılmaktadır!

BÖLÜM 1:	
ISTRANCA'NIN TURİZM KAYNAKLARI	
(BULGARİSTAN).....	7
“ISTRANCA” DOĞA PARKI	7
ÇIKIŞ NOKTASI - ANA ULAŞIM YOLLARI	8
BURGAS - SOZOPOL - PRİMORSKO - TSAREVO ROTASI.....	11
TSAREVO - AHTOPOL - SİNEMORETS - REZOVO ROTASI	22
TSAREVO - KONDOLOVO - BALGARİ - KOSTİ - SİLKOSİYA - TSAREVO ROTASI	27
BURGAS - DEBELT - SREDETS ROTASI.....	33
MALKO TARNOVO - ZABERNOVO - VİZİTSA - GRAMATİKOVO - SLİVAROVO - MALKO TARNOVO ROTASI.....	37
MALKO TARNOVO - STOİLOVO - BRASHLYAN - ZVEZDETS - EVRENOZOVO - BLİZNAK - MLADEJKO - MALKO TARNOVO ROTASI	47
ISTRANCA YEMEKLERİ VE GELENEKLERİ.....	57
SONUÇ	58
KAYNAKLAR (BÖLÜM 1).....	59

BÖLÜM 2	
ISTRANCA BÖLGESİ TURİSTİK KAYNAKLAR	
(TÜRKİYE)	61
DOĞA ROTASI.....	61
1. DUPNİSA MAĞARASI.....	62
2. İĞNEADA.....	62
3. LİMANKÖY	64
4. LONGOZ ORMANLARI MİLLİ PARKI	65
5. DEMİRKÖY	66
6. KIYIKÖY	68
7. BEĞENDİK KÖYÜ.....	68
8. HAMDİ BEY KÖYÜ	69
9. KOFÇAZ YAMAÇ PARAŞÜTÜ	70
10. ISTRANCALAR (YILDIZ DAĞLARI)	70
11. TREKKİNG ROTALARI	71
TARİH ROTASI	72
1. KIRKLARELİ MÜZESİ	73
2. ATATÜRK EVİ.....	74
3. ALİ RIZA EFENDİ KÜLTÜR EVİ.....	75

4. İĞNEADA DENİZ FENERİ.....	76
5. DEMİRKÖY TARİHİ FATİH DEMİR DÖKÜMHANESİ.....	76
6. TARİHİ KIRKLARELİ EVLERİ	77
7. VİZE KALESİ.....	78
8. KIYIKÖY KALESİ	78
9. PINARHİSAR KALESİ.....	79
10. VİZE ANTİK TİYATROSU	80
11. BABAESKİ KÖPRÜSÜ	81
12. AKARCA KÖPRÜSÜ	82
13. ALPULLU (SİNANLI) KÖPRÜSÜ	82
14. HIZIRBEY HAMAMI.....	83
15. KIRK ŞEHİTLER ABİDESİ	84
16. KIRKLARELİ GARI.....	84
17. SEYFİOĞLU TABYASI VE TAŞ TABYA	85
18. AŞAĞI PINAR KÖYÜ HÖYÜĞÜ	86
19. KANLI GEÇİT HÖYÜĞÜ.....	86
20. YÖRESEL DOKUMALAR.....	87
İNANÇ ROTASI.....	88
1. SOKOLLU MEHMET PAŞA KÜLLİYESİ	88
2. HIZIRBEY KÜLLİYESİ VE HIZIRBEY CAMİİ.....	89
3. CEDİD ALİ PAŞA CAMİİ.....	90

4. KÜÇÜK AYASOFYA KİLİSESİ (GAZİ SÜLEYMAN PAŞA CAMİİ).....	90
5. KIYIKÖY AYA NİKOLA MANASTIRI	91
6. VİZE MAĞARA MANASTIRLARI	92
LEZZET ROTASI	93
1. HARDALİYE	93
2. POYRALI PEKMEZİ.....	94
3. KALKAN BALIĞI	95
4. DEMİRKÖY BALI.....	95
5. KIRKLARELİ PEYNİRİ	96
6. KİREÇTE KABAK TATLISI	96
7. KIRKLARELİ KÖFTESİ	97
8. OĞLAK ÇEVİRME.....	97
9. TRAKYA KIVIRCIĞI ET ÜRÜNLERİ	98
10. BOZA	99
11. MANDA YOĞURDU.....	99
12. KIRKLARELİ KİRAZI	100
13. ÇİLEK.....	101
14. MEVSİMSEL BALIK ÇEŞİTLERİ	101
15. BAĞ ÜRÜNLERİ	102
SONUÇ	103
KAYNAKLAR (BÖLÜM 2)	104

GİRİŞ

Bu rehber, Istranca - Karadeniz'in Bulgar ve Türk bölgesinde yer alan turistik noktaları ve rotaları içermektedir.

Rehberin kapsamına Burgas İli (Bulgaristan) ve Kırklareli İli (Türkiye) alınmıştır.

Rehberde ele alınan kaynaklar, eşsiz özellikleri ile, kültürel, tarihi ve mimari önemi ile, biyoçeşitliliği ve doğal oluşumları ile dikkat çekmektedir.

Rehberde tanıtılan bölgedeki turizm kaynakları, taşıdıkları önem, cazibe, egzotik ve eşsiz özellikleri, konumu, güvenlik ve korunma derecesi, erişim imkanı ve manzara çeşitliliği, doğal, kültürel ve tarihi özelliklerle birlikte ele alınarak yapılan araştırma ve değerlendirmeler sonucu seçilmiştir.

Son dönemde turistler, temiz ve korunmuş doğaya sahip dinlence yerlerini tercih etmektedir. Rehberdeki rotalara deniz kıyısında yer alan bilinen tatil beldeleri dışında Istranca bölgesinde bulunan ve şehir gürültüsünden uzakta olup muhteşem doğa tatili imkanlarını sunan yöreler de dahil edilmiştir. Bu bölgeler turizm potansiyeline sahip olmakla birlikte özellikle yabancı turistler arasında yeterince bilinmemektedir.

Istranca dağı, Balkan Yarımadası'nın en güneydoğusunda bulunmaktadır. Dağın daha büyük ve daha yüksek bölümü, Türkiye'de yer alır. En yüksek tepesi olan Mahya Dağı (1031 m), Türkiye topraklarındadır. Bulgaristan topraklarında en yüksek tepesi ise Malko Tarnovo'nun güneybatısında yer alan Gradişte (710 m) zirvesidir.

Yuvarlak dağ sırtları, derin koyaklar ve büyük nehir vadileri Istranca dağına hasır. Dağ çok zengin ve çeşitli bir flora ve faunaya sahiptir.

Istranca'da Traklar, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerinden arkeolojik ve tarihi eserlerin bulunduğu ülke ve dünya çapında önem taşıyan bölgeler vardır.

BÖLÜM 1:

ISTRANCA'NIN TURİZM KAYNAKLARI (BULGARİSTAN)

"ISTRANCA" DOĞA PARKI

1.161 km²'lik bir alana yayılmış olan Strandja Tabiat Parkı Bulgaristan'ın korunan en büyük bölgesidir. Parkın Karadeniz'e çıkışı vardır. Tabiat Parkı, sınırları içerisinde doğal çevre ve kültürel ve tarihi mirasın Avrupa için eşsiz ve paha biçilemez örneklerini barındırmaktadır.

Ulusal düzeyde Park, bütün biyolojik gruplarda en büyük tür çeşitliliğine sahiptir. Saptanan 122 tip farklı doğal yaşam ortamından 34'ü Habitat Direktifi kapsamında korunmakta olup "Istranca" Doğa Parkını Avrupa'daki korumalı alanlar arasında birinci yere getirmektedir.

Istranca, bundan birkaç milyon yıl önce kıtamızda yaygın olup Kuaterner'e özgü buzlanma döneminde yok olan toplulukların hala bulunduğu Avrupa'nın tek bölgesidir. Dağın sembolü olan mor çiçekli orman gülü, Üçüncü zaman iklimi döneminde İskandinav yarımadasına kadar yaygın olup halihazırda yalnızca Istranca'da ve Kafkaslar bölgesinde korunmuştur.

Istranca'da rastlanan vasküler bitkilerin toplam sayısı 1500 kadar olup Bulgaristan'daki toplam vasküler bitki sayısının yaklaşık yarısını teşkil eder.

"Istranca" Doğa Parkı, Bulgaristan'da omurgalı hayvan çeşitliliği (404 tür) açısından en zengin korumalı alandır. Burada kurt, yaban domuzu, karaca, çakal, vahşi kedi, tavşanlar vs. olmak üzere 54 memeli hayvan türü bulunmaktadır. Veleka nehrindeki su samuru popülasyonu, Avrupa'da en iyi korunmuş olanıdır. 12 yaşayan hayvan türü (Bulgaristan'da toplam tür sayısı 16), 269 kuş türü (ülkedeki toplam tür sayısının 2/3'si) tespit edilmiştir.

"Istranca" Doğa Parkı topraklarında Vitanovo, Silkosiya (Bulgaristan'daki ilk sit

alanı), Sredoka, Tisovitsa ve Uzunbacak olmak üzere 5 sit alanı, 14 korumalı alan ve 8 doğa harikası yer almaktadır. Dağda 100'den çok mağara, 47 ağaç türü ve 1000'den çok şifalı bitki türü bulunmaktadır.

Doğa parkında yaklaşık 350 km turistik yürüyüş rotası işaretlenmiş, bilgi tabloları yerleştirilmiş ve 25 kadar dinlenme köşesi kurulmuş durumdadır.

Dağın içindeki rotaların neredeyse tümü, rehber gerektirir. Bazı rotalar için Sınır Polisi Malko Tarnovo veya Burgas müdürlüklerinin onayı gereklidir, çünkü bu rotaların güzergahı, Türkiye sınırına yakın bulunan hudut bölgesinden geçmektedir. Mobil operatör şirketlerinin her zaman Istranca bölgesinde kapsama alanı bulunmamaktadır veya zayıftır.

"Istranca" Doğa Parkının Malko Tarnovo, Gramatikovo ve Ahtopol'da bulunan 3 bilgi merkezi vardır.

(Kaynak: "Istranca" Doğa Parkı Müdürlüğü Kılavuzu, 2. baskı, 2013 yılı, Malko Tarnovo www.strandja.bg)

ÇIKIŞ NOKTASI - ANA ULAŞIM YOLLARI

Önerilen rotalar için çıkış noktası olarak Burgas, Tsarevo ve Malko Tarnovo şehirleri seçilmiştir. Burgas'ta uluslararası havaalanı ve liman, otogar ve demiryolu garı vardır. Bulgaristan'ın daha büyük olan bütün şehirlerinden Tsarevo dahil Karadeniz kıyısının güneyindeki tatil merkezlerine kadar giden otobüsler vardır. Burgas, Tsarevo ve Malko Tarnovo'dan geçen uluslararası yol, Avrupa ülkelerini Orta Doğu ülkelerine bağlayan en kısa yoldur.

Malko Tarnovo kasabası, Bulgaristan'ın dördüncü en büyük kenti, önemli ve perspektifli ulaşım merkezi olan il merkezi Burgas kentine 76 km uzaklıktadır. Malko Tarnovo'dan komşu Türkiye'ye M. Tarnovo hudut kapısı üzerinden ulaşmak mümkündür.

Örnek rotalar:

1. BURGAS'TAN ARABA ROTALARI

- ✓ BURGAS-SOZOPOL-PRİMORSKO-TSAREVO (E 87, ikinci sınıf yol II-99)
- ✓ BURGAS-SOZOPOL-PRİMORSKO-TSAREVO (E87, ikinci sınıf yol II-99)
- ✓ BURGAS-DEBELT-SREDETS (ikinci sınıf yol II-79)
- ✓ BURGAS-KRUŞEVETS-ZVEZDETS-MALKO TARNOVO (birinci sınıf yol I-9)
- ✓ BURGAS-TSAREVO-MALKO TARNOVO-BURGAS (daireysel rota, E87, ikinci sınıf yol II-99, birinci sınıf yol I-9)

2. TSAREVO'DAN ARABA ROTALARI

- ✓ TSAREVO-AHTOPOL-SİNEMORETS-REZOVO (üçüncü sınıf yol III-9901)
- ✓ TSAREVO-BALGARİ-KONDOLOVO - GRAMATİKOVO-MALKO TARNOVO (ikinci sınıf yol II - 99)
- ✓ TSAREVO- KONDOLOVO - BALGARİ - KOSTİ - SİLOSİYA-TSAREVO (ikinci sınıf yol II-99, Kosti ve Silkosiya kavşağı - belediye yolu)
- ✓ TSAREVO-PRİMORSKO -SOZOPOL-BURGAS (E87, ikinci sınıf yol II - 99)

3. MALKO TARNOVO'DAN ARABA ROTALARI

- ✓ MALKO TARNOVO- TSAREVO (ikinci sınıf yol II-99)
- ✓ MALKO TARNOVO -BURGAS (birinci sınıf yol I-9)

- ✓ MALKO TARNOVO-SLİVAROVO - GRAMATİKOVO - VİZİTSA-ZABERNOVO-MALKO TARNOVO (ikinci sınıf yol II-99 Malko Tarnovo-Tsarevo, Slivarovo kavşağı - belediye yolu, Vizitsa kavşağı - üçüncü sınıf yol, Zabernovo köyü kavşağı - belediye yolu)
- ✓ MALKO TARNOVO-STOİLOVO - BRASHLYAN- ZVEZDETS-EVRENOZOVO -BLİZNAK-MLADEJKO (birinci sınıf yol I-9 Malko Tarnovo'dan Zvezdets'e kadar, belediye yollarında Stoilovo köyü, Evrenozovo köyü, Bliznak köyü ve Mladejko köyüne kavşaklar bulunmakta)-MALKO TARNOVO /BURGAS.

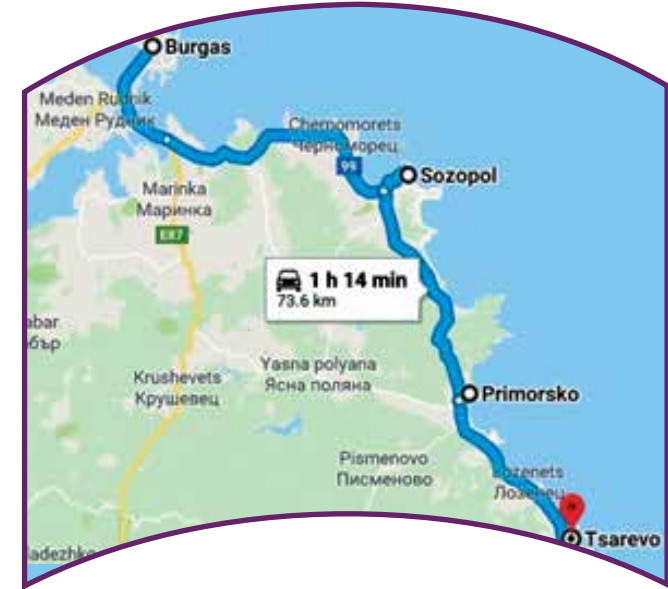

Burgas İli haritası

(Kaynak: journey.bg/bulgaria/map/php?region=12)

BURGAS - SOZOPOL - PRİMORSKO - TSAREVO ROTASI

Burgas ile Tsarevo arasındaki mesafe, 73 kilometredir. Araç trafiği, ikinci sınıf cumhuriyet yolu üzerinden gerçekleşmektedir. Bu rotanın avantajları; ulaşım altyapısının iyi ve erişilebilir olması, gelişmiş turizm altyapısının mevcut olması, farklı dinlenme, konaklama, yeme - içme ve eğlence imkanları, çeşitli aktiviteler, su sporları, deniz rekreasyonu, kamp yapma imkanları, eşsiz doğa güzellikleri, değerli kültürel ve tarihi eserler bulunmasıdır.

Kaynak: www.googlemaps.bg/dir

SOZOPOL

Rota üzerinde yer alan Sozopol, ülkedeki en eski yerleşim birimlerinden biridir. Şehir, otantik havası ile çok sayıda turist çekmektedir. Burada bot turu, su sporları, dalış ve plaj imkânlarından yararlanılabilir, eski şehrin kaldırım sokaklarında gezilebilir, Karadeniz'e ve Uyanış Devrine özgü mimariyi görebilir, lezzetli balık yemekleri yiyebilir ve her yıl Eylül ayında düzenlenen Apollonia Sanat Festivali'ne katılabilirsiniz.

Şehir Turizm Bilgi Merkezi; Adresi: Sozopol, sok. "Republikanska" /meydan/, tel: +359 (0)5514/ 3336.

Sozopol'da, çok sayıda arkeolojik, kültürel ve tarihi eser bulunmaktadır: **Eski şehir, Arkeoloji Müzesi, Sanat Galerisi, Etnografya Müzesi, "Güney Kale Duvarı ve Kule" Müzesi, "Meryem Ana" Kilisesi** bu eserler arasında sayılabilir.

Ortaçağ'da şehrin kale duvarı ile çevrili olmasında dolayı bazı kalıntılar 3-4 metreyi bulur. Eski bir evin yıkımı sırasında tesadüfen bulunan bir duvarın üzerinde yapılan arkeolojik kazılarda güney kale duvarının korunmuş bir bölümü, koruma amaçlı kulenin bir bölümü ve tarihi V.-VI. yüzyıl olarak belirlenen, eşi benzeri bulunmayan, dev bir hububat deposu bulunmuştur. 12 dev küp (pitos) ve diğer daha küçük kaplar muhafaza edilmiştir. Komplekste tarihi M.Ö. IV-III. yüzyıl olarak belirlenen antik bir kuyu da bulunmuştur.

Arkeoloji Müzesinde tarihi V. ila XVII. yüzyıl arası olarak belirlenen vazo, mozaik ve heykeltıraş gibi eşsiz bulgular teşhir edilmektedir. Bulgaristan'da M.Ö. VI-II. yüzyıl sonundan kalma en büyük resimli seramik koleksiyonu ve XII-XV. yüzyıl en büyük İyon seramiği ve plastik sanatlar koleksiyonu sergilenmektedir. Müzenin adresi: "Han Krum" meydanı No 2. Sozopol. Çalışma saatleri: (Haziran-Ekim): saat 08.00-17.00; (Kasım-Mayıs): 08:00-12:00. Tatil günleri: kışın - Pazar ve Pazartesi günleri.

(Kaynak: http://poseti.guide-bulgaria.com/a/353/archaeological_museum.htm)

180 kadar eski taş evi ile **Eski şehir arkeolojik ve mimari sit alanı ilan edilmiştir**. En ünlü evlerden bazıları "Aleksandır Mutafov" Evi Müzesi, "Marieta Stefanova" Evi, "Kreanoğlu" Evi, "Todor Zagorov" Evi, "Kurtidi - Trak Hanı", "Dimitir Laskaridi" Evidir.

Eski şehrin merkez kısmında **Ortaçağ kilisesi ve bazilika kalıntıları** yer alır, burası X. yüzyılın ortasından XVII. yüzyıla kadar Sozopol Piskoposluğunun merkeziydi. Apollonia'nın (M.Ö. V.-II. yüzyıl) klasik ve helenistik döneminden kalma konut enkazları üzerinde kurulan kilisenin zengin mimari süsü ve yer mozaikleri, IX. yüzyılda yaşanan bir yangında yok oldu. XI. yüzyılın sonunda kilise yapılandırılarak duvar yazıları ile süslendi, etrafında manastır kompleksi ve rahip kemiklerinin gömüldüğü yer kurulmuştur.

"Meryem Ana" kilisesi, şehrin eski bölümünde yer almaktadır. Osmanlı hakimiyeti döneminde bir Hristiyan tapınağının kalıntıları üzerine kurulan kilise, **UNESCO dünya kültür mirası listesine** dâhil edilmiştir. Kilise etkileyici ikonostas, ikonlar ve yerli ustaların (Debir ekolü) işi olan ince ahşap oymaları ile süslenmiştir.

(Kaynak: http://poseti.guide-bulgaria.com/a/188/holy_virgin_church.htm)

Sozopol bölgesinde çok sayıda kilise, şapel ve kilise kompleksi görmek mümkündür, örneğin "Aziz Zosim" kilisesi, "Aziz Muzaffer Georgi" Kilisesi, "Az. Kiril ve Metodius", "Aziz Athanasius" kilisesi, Az. İvan adasında „Aziz Vaftizci Yahya" manastırı, Skamnya burnunda "Aziz Havariler" manastır kompleksi vs...

"Aziz İvan" adası, doğal ve arkeolojik sit alanıdır. Bulgaristan'ın Karadeniz kıyısında bulunan beş adanın en büyük olanıdır (660 dka). 2010 yılında adada bulunan Aziz Vaftizci Yahya kalıntıları, **dünya çapında önem taşıyan bir bulgudur**.

Sozopol'un yakınında "Kum Zambağı" ve "Alepu" sit alanları yer almaktadır.

*Aziz İvan Adası
(Resimler: BRTA)*

*Skamnya Adasında kazılar:
"Aziz Havariler" Manastır Kompleksi*

Eski şehirde ev, Sozopol

Kale Duvarı, Sozopol

Sozopol (Resimler: BRTA)

PRİMORSKO

Primorsko'da turistler dalış, yamaç paraşütü, ekstrem su sporları, yatçılık, piknik ve su parkı imkanları bulabilir.

Primorsko'nun yakınında dünyaca ünlü doğal sit alanları "Ropotamo" ve "Nilüferler", "Arkutino" korumalı alanları, "Stamopolu" gölü, "Perla" kumulları, "Aslan Başı" kaya oluşumları, fiyortlar ve "Maslen Nos" burnundaki fok mağarası yer almaktadır.

Özellikle dikkat çeken kuşların eski yolu "Via Pontika", Primorsko bölgesinde çevre temizliğinin çok yüksek düzeyde olduğunu gösterir. Turistlerin ilgisini ayrıca Azine adlı eski kalenin enkazları, M.Ö. VI. yüzyıldan Trak dolmenleri ve Hristiyanlık öncesinden kalma "Azize Paraskeva" şapel çekmektedir.

(Kaynak: <http://bsregion.org/bg/index/static/64/>)

Turizm Bilgi Merkezinin adresi: Primorsko, sok. „Treti Mart“ /meydan/, tel. +359 (0)5561/ 3076.

Primorsko Tarih Müzesi'nde sergilenen eserler:

- ✓ İnsanların yaşamı ve günlük hayat tarzına ilişkin etnografya derlemesi;
- ✓ Ropotamo bölgesinde Trak dolmenleri;
- ✓ "Beglik Taş" Trak Mabedi;
- ✓ Urdoviza yarımadası yakınındaki kale duvarı;
- ✓ "Çenger" yöresindeki mezar höyüğü;
- ✓ Ayı ayrı kişiler tarafından bağışlanan kültürel değerler.

Müze adresi: Primorsko şehri, sok. „Albatros" No 5
(www.museumprimorsko.bg)

Çalışma saatleri: her gün 10:00-13:00 14:00-19:00.

*Tarih Müzesi, Primorsko
(Resimler: BRTA)*

İnsanların yaşamı ve günlük hayat tarzına ilişkin etnografya derlemesi

BEGLIK TAŞ

Primorsko bölgesinde bulunan "Beglik Taş", güneydoğu Trakya ve Karadeniz'de en eski Trak mabedi'dir ve Primorsko at çiftliği üzerindeki yoldan ulaşılır. Yol gösteren tabela, ormanın içinden geçen ve yüksek araçlara uygun bir toprak yola yönlendirmektedir.

Kutsal alanın MÖ 14. yy civarında kurulduğu düşünülmektedir. ve 4. c'ye kadar aktiftir. Etkileyici megalitler antik Ranuli kentinin kalıntıları etrafında dağılmıştır ve yaklaşık 6 dönümlük bir alanı kaplamaktadır. Mabedin aynı zamanda tapınak, kaya takvimi ve güneş saati işlevlerini yapmış olduğu sanılmaktadır. Uzmanlara göre burada Güneş Tanrısı ve Ana Tanrıça kültü ile ilgili dini törenler yapıldı. Kaya patikası insanı taştan "gerdeğe" götürür, iki tarafında iki kurban taşı yer alır, şarap, süt, zeytinyağı ve su gibi törenlerde kullanılan sıvıların akıtıldığı oluklar vardır. Bunlar Traklar'a göre evrenin dört ana unsuru olan toprak, hava, ateş ve suyu sembolize etmektedir. En üste yükselen taşın (menhir) tepesinde "Güneş Tanrı'nın adı" görülmektedir. Kutsal dairenin zıt tarafında ise Ana Tanrıça'nın "tanrısal adı" yer almaktadır. Menhirin altında taştan "taht" oluşmuştur. Taş tahttan bütün mabed alanı (teras) görülebilir. Yanında spesifik şekilde bükülen ana taş ve altı daha küçük taştan oluşan güneş saati yer almaktadır ve ana taşın gölgesi günü altıya bölen daha küçük taşların üzerine düşer.

Beglik Tash'ın kuzeydoğu kesiminde bir monolit labirenti inşa edilmiştir. Çıkışlara varmak için 6 metre yüksek ve 50 santimetre geniş olan dar bir kaya çatlağından geçmek gerekir. Çatlağın içinden sırf temiz ruhlu insanların geçebildiği rivayet edilir.

(Kaynak: www.museumprimorsko.bg/landmark)

Beglik Taş
(Resimler: BRTA)

"Ropotamo" doğal sit alanı, Bulgaristan'ın en cazip korumalı alanlarından biridir. Ropotamo nehri ağzında 1000 hektardan büyük alana yayılmaktadır. 1940 yılında longoz tipi orman topluluklarının korunması amacı ile sit alanı ilan edilmiştir. Eşsiz biyolojik çeşitliliğe sahiptir. Sit alanı topraklarında 936 hayvan ve 536 bitki türü saptanmıştır. 50'den çok memeli hayvan türü (kızıl geyik, karaca, tilki, yarasalar v.s.) ve 226 kuş türünün (balıkçıl, kazlar, pelikan, karabatak gibi) doğal yaşam ortamıdır. Yaban doğası ve rölyef çeşitliliği ile bilinen longoz ormanları sit alanında, kumullar ve deniz bataklıkları bir arada bulunmaktadır.

"Ropotamo" sit alanına Arkutino bataklığı (620 dekar), pelinotu otu yatağı (140 dekar), Yılan adası (10 dekar) ve yaşı 65-70 milyon yıl olarak belirlenen "Aslan Başı", "Neşeli Kaya" gibi dikkat çeken kaya oluşumları, fiyortlar ve deniz mağaraları dahil edilmiştir.

Daha erken Demir Çağı M. Ö. XI.-X. yüzyılda döneminde insanların yaşamış olduğu bu bölgeye daha sonra Traklar, Yunanlılar, Romalılar, Slavlar ve Proto Bulgarlar yerleşmiştir. O dönemden günümüze kadar "Burhama" ve "Vılçanovo kale" kaleleri, dolmenler, Ropotamo nehri ağzı yakınında yer alan kadim limanlar, "Apostol taş", "Beglik taş" kurban taşları ve "Azize Paraskeva" kilisesi korunmuştur.

(Kaynak: http://www.biodiversity.bg/files/File/Bourgaz-programa_natura2000.pdf, s. 2)

TSAREVO

Tsarevo (Resim: İvan Kamburov)

Tsarevo'da Burgas'ın güneyinde yer alan ilk ve en büyük liman bulunmaktadır.

Tsarevo'da gezilecek yerler:

- ✓ Meryem Ana'nın Göğe Yükselişi kilisesi - Vasiliko semti;
- ✓ Fener- heykel- Tsarevo limanı;
- ✓ Goryanin Gemisi Açık Hava Müzesi;
- ✓ Aziz Çar Boris Mihail kilisesi;
- ✓ Park Fiskiyesi - Vasiliko semti ;
- ✓ İlinden Ayaklanması Anıtı;
- ✓ Dılgata Polyana yöresinde bulunan tarihi bölge.

Tsarevo Belediyesinde çok sayıda kültür anıtı bulunmaktadır. Bazıları bölge ve ülke çapında önem taşımaktadır. Örneğin Ahtopol'da bulunan antik "Ahtopol duvarı" ve Yunan okulu, Tsarevo'da bulunan "Meryem Ana'nın Göğe Yükselişi" kilisesi, Kosti köyündeki " Az. Kiril ile Metodius", Brodilovo köyündeki "Aziz Pantaleymon", Traklar'ın megalit kültüründen kalıntılar vs...

Karadeniz kıyısında yer alan en güzel kiliselerden biri olan "Meryem Ana'nın Göğe Yükselişi", XIX. yüzyılın sonunda Vasiliko'da yaşanan yangın sonrası da varlığını sürdürmüştür. Taştan yapılan kilisenin etrafındaki bölge tarihi sit alanı ilan edilmiştir. Kilisenin doğusunda bulunan XVI-XVII. yüzyıldan kalma büyükçe yapı, muhtemelen askeri yapı olup gümrük kapısı rolünü de yapmıştır. Burada eskiden Osmanlı İmparatorluğu'nun diğer limanlarından gelen mallar kabul ediliyordu.

"Meryem Ana'nın Göğe Yükselişi" Kilisesi ve " Aziz Muzaffer Georgios" tapınağı (küçük manastır), Tsarevo (Resimler: İvan Kamburov)

Eski ev (tahta kaplamalı), Tsarevo'nun "Vasiliko" semti (Resim: İvan Kamburov)

Tsarevo belediyesinin topraklarında "Silkosiya", "Tisovitsa" ve "Uzunbacak" sit alanları yer alır. **Ülkede en eski sit alanı olan "Silkosiya"**, 1933 yılında sit alanı ilan edilmiştir. Kosti köyünün 2 km. kuzeyinde ve Bulgari köyünün 1 km doğusunda yer alan sit alanında 260 vasküler bitki türü saptanmıştır. Burada tipik kayın ve meşe ormanları ve yeşil ağaç altı çalılıklar korunmuştur.

Istranca'nın eşsiz doğası, sekiz sit alanı ve bir dizi doğa güzelliği olan **ülkedeki en büyük doğa parkı "Istranca"**, korumalı alan ağı aracılığı ile korunmaktadır - Tsarevo belediyesi topraklarında "Veleka nehir ağı", "Slistar", "Marina reka", "Kilkata", "Doğal piren yatağı" **korumalı alanları** yer almaktadır.

Tsarevo, Burgas ilinde bulunan en cazip belediyelerden biridir. Deniz, dağ ve nehirlerin eşsiz bir şekilde bir arada olması, ekzotik bitkiler, hayvan ve bitki çeşitliliği, gelenekler ve otantik Istranca kültürü ve gelenekleri ile birlikte keşif turizmi, çevre turizmi, yat turizmi, foto, hobi ve av turizmi olmak üzere turizm yapmak için farklı imkanlar sunmaktadır.

Tsarevo Belediyesi topraklarında görülecek yerler

Doğal güzellikler

- ✓ Maharata doğa güzelliği;
- ✓ Popova Skala doğa güzelliği - Fazanovo köyü topraklarının bir kısmını kapsamaktadır, büyüklüğü 30.8 hektardır, görülmeye değer jeolojik yerlerin korunması amacı ile doğa güzelliği ilan edilmiştir.
- ✓ "Istranca Meşesi" - Aziz Elias yöresi doğa güzelliği Kosti köyünün yaklaşık 1 km batısında yer alıyor. Istranca meşesinin korunması amacı ile doğa güzelliği ilan edilmiştir. Tapınağı çevreleyen 14 meşe grubundan ibarettir.
- ✓ "Çizgili kaplumbağa yaşam ortamı doğa güzelliği - Nakovo Kladençe yöresi" doğa güzelliği - kuzey yönde Ahtopol şehri yakınında bulunuyor. Çizgili kaplumbağa ve bataklık kaplumbağasının korunması amacı ile

doğa güzelliği ilan edilmiştir. Her iki tür Bulgaristan ve Avrupa'da sıkı koruma altına alınan bu iki tür, park topraklarında "Nakovo kladençe" yöresinden başka ayrıca Veleka ve Rezovska nehirlerinde ve kıyı boyundaki bazı çaylarda bulunmaktadır.

Kültürel, tarihi ve saire güzellikler

- ✓ Rezovo köyü yakınında Kastriç kalesi;
- ✓ "Mirzovsko kale" kalesi;
- ✓ Agatopol Kalesi;
- ✓ Meryem Ana tapınağı, Balgari köyü;
- ✓ "Azize Petka" tapınağı, Kondolovo köyü;
- ✓ "Aziz Pantaleymon" kilisesi, Brodilovo köyü;
- ✓ "Meryem Ana'nın Göğe Yükselişi" Kilisesi, Tsarevo köyü;
- ✓ Urguri kalesindeki kilise, Balgari köyü;
- ✓ Korlar üzerinde dans edenlerin konağı, Balgari köyü;
- ✓ "Az. Az. Kiril ve Metodiy" Kilisesi, Kosti köyü;
- ✓ Sinemorets'in yakınındaki Korabite (Gemiler) yöresi;
- ✓ Sinemorets'in yakınında 2006 yılında bulunan Traklar'dan kalma altın hazine;
- ✓ Sinemorets'ten madeni para hazinesi;
- ✓ Ahtopol'daki Yunan okulu.

Turizm Bilgi Merkezi: Tsarevo, sok. „Kraymorska“.

Kaynaklar:

Tsarevo Belediyesi'nin 2014-2020 dönemine ilişkin Kalkınma Planı

"Istranca" Doğa Parkı Kılavuzu, 2. baskı, 2013 yılı, Malko Tarnovo.

www.tsarevo.info; www.tsarevo.net; http://bsregion.org/bg/index/static/69/

TSAREVO - AHTOPOL - SİNEMORETS - REZOVO ROTASI

Kaynak: www.googlemaps.bg/dir

Tsarevo ile Rezovo arasındaki mesafe 32 km.

AHTOPOL

Ahtopol (Resim: BRTA)

Bulgaristan'ın Karadeniz kıyısının en güney şehrin açıklarında taş, kurşun ve demirden çapalar bulunmuştur. Taştan olanlar Traklar'dan kalma olup tarihi M.Ö. I. yüzyıl olarak belirlenmiştir. Kurşun çapalar eski Yunan kolonizasyonu döneminden, demir çapalar ise Roma çağı ve Ortaçağ'dan kalmadır. Geç Antik Çağ'da kurulan ve daha sonra varlığını Ortaçağ'da sürdüren şehrin yer aldığı yarımada'nın en yüksek yerinde günümüze kadar kale duvarı bölümleri korunmuştur (yüksekliği yer yer 8 metreyi, genişliği ise 3,5 metreyi bulur).

Eskiden şehirde kurulan onlarca kiliseden dolayı Ahtopol, "Küçük Aynaroz" olarak da anılıyordu. Fakat 1918'de çıkan büyük bir yangında kiliseler, tapınaklar, güzel evler, dükkanlar, atolyeler ve balıkçı kulüpleri yandı. Eski Ahtopol'dan geriye sadece 1796'da kurulan **"İsa'nın Göğe Yükselişi" Kilisesi** ve inşaatı XII. yüzyılda başlayan "Aziz Yani" (Aziz Vaftizci Yahya) manastır kilisesinin bir kısmı kaldı.

"Primorska Istranca" Bilgi ve Ziyaretçi Merkezinde turistlere bölgenin doğası, tarihi ile geçim kaynakları ve doğa turizmi yapma imkanlarına ilişkin bir film izletilmektedir.

Ahtopol, "Çapanın Tarihi" Müzesi - 300 metre karelik alanda kurulan teşhir iki salonda kurulmuştur, tamamen çapalara adanan birinde farklı çağlardan kalan çapalar gösterilirken diğer salonda eski deniz haritaları ve "Maslen Nos" burnu güneyindeki bölgenin uçaktan yapılan resimleri gözler önüne serilmiş durumdadır. Müzeye giriş ücretsizdir.

"Ahtopol" Müze Derlemesi - teşhirde şehrin yakınında bulunan taş çapalar, seramikler, bronz silahlar, madeni paralar ve yerleşkenin kadim tarihine tanıklık eden diğer bulgular yer almaktadır ve **Yunan Okulu** binasında yer alır.

(Kaynaklar: <http://greencorridors.burgas.bg/bg/corridors/view/9>

"Istranca" Doğa Parkı Kılavuzu, 2. baskı, 2013 yılı, Malko Tarnovo, s. 122)

SİNEMORETS

Ahtopol'un 5 km güneyinde yer alan **Sinemorets köyü**, Veleka nehrinin sağ kıyısındaki yarımada da yer almaktadır.

Sinemorets (Resim: BRTA)

Görülecek yerler:

- ✓ Sfinks Taş Oluşumu - Sinemorets köyü;
- ✓ "Aziz Vaftizci Yahya" Kilisesi - Sinemorets köyü;
- ✓ "Veleka Nehir Ağız" Korumalı Alanı - Sinemorets;
- ✓ Silistar kıyı rutubetli alanı - Sinemorets köyü yakınında;
- ✓ Helinistik mezar arkeolojik kazıları - Sinemorets köyü;
- ✓ Geç Helinistik Dönemden kalma medeni paralar - Sinemorets köyü.

Çok eski olan köyün kilisesi, Aziz Georgios'a adanmıştır. Kilisede korunan eski ikonlar arasında en etkileyici olanları Az. Az. Konstantin ve Elena ikonlarıdır.

2006 yılında Sinemorets'in yakınında arkeologlar tarafından çok sayıda süs eşyası (160'tan çok altın ve gümüş mücevher) ve seramik kaplar bulunmuştur. Uzmanlara göre toplumda önemli yere sahip olan Trak kahinesinin mezarı bulunmuştur. Bulgular Sofya Ulusal Tarih Müzesinde, replikleri ise Tsarevo Belediyesi Tarih Müzesinde muhafaza edilmektedir.

2012 yılında Sinemorets'in yakınında yapılan arkeolojik kazılarda zengin Istranca hakimi Kortodzuntos'un evi bulunmuştur. Tarihi M.Ö. III. yüzyıl olarak belirlenen

Lizimah, Antioh, Selevekt ve Nikator türünden ikiyüz kadar antik madeni paranın bulunduğu bir seramik kap çıkarılmıştır.

Sinemorets'in güneyinde Rezovo'ya kadar yer alan topraklar, "Silistar" korumalı alana dahil edilmiştir. Korunmuş olan longoz ormanda korumalı kuş türleri yuva yapar.

Turistler, Veleka nehrinde tekne turu yapabilir, nesli tükenmekte olan yalancı nilüfer (Huphar-lutea) çiçeğini gözlemleyebilirler.

Veleka nehrinde 32 balık türüne rastlanır: sazan, karakuda (Carassius), yayınbalığı, karakeçi balığı, tatlısu kolyözü, dere kayabalığı, beyaz balık, yılan balığı, dere alabalığı vs...

Tur yaparken longoz bitkileri, nehirde yaşayan canlıları, ağaç türlerini ve Veleka ağzındaki kum saçı doğa harikasını görürsünüz.

Veleka nehrinde tekne turu

Veleka nehri

(Resimler: BRTA)

Veleka, Istranca'nın en uzun nehridir - uzunluğu 147 kilometredir.

Sinemorets'ten kayık iskelesinin yukarısından "Ptitsi" (Kuşlar) doğada yürüyüş yolu başlar. Uzunluğu 4 km olan yürüyüş yolu üzerinde gözlem tesisleri ve bilgilendirici tabelalar yer almaktadır.

Veleka nehrine yakın "Kuşlar" yürüyüş yolu (Resimler: BRTA)

REZOVO

Sinemorets'ten 9 km uzaklıkta yer alan **Rezovo köyü**, Karadeniz'in üzerinde yüksek bir kayada, Türkiye Cumhuriyeti ile sınırda bulunur. Köyün adı, Truva Savaşına katılmış olan Trak Çarı Rezos'la ilişkilendirilmektedir.

Geçmişte Kafkasyalı korsanların (Lazlar) sürekli saldırılarından dolayı yerleşkenin yeri sık sık değiştiriliyordu, bugünkü Rezovo 1903 yılında iskan edildi ve akabinde yeni "Az. Az. Konstantinos ve Helena" Kilisesi yapıldı. Balkan Savaşı'nın ardından Rezovo'ya Yana köyünden birkaç mülteci ailesi ve Malko Tarnovo'dan göçmenler gelmiştir, nüfus kömürcülük, tarım ve balıkçılık yaparak geçimini sağlıyordu.

Köy bölgesinde yer alan yerler:

- ✓ Arkeolojik kazılar Traklar'dan kalma höyük nekropolisi - Selski Dol yöresi, Rezovo köyü
- ✓ Kastriç burnunda yer alan kale kalıntıları - Rezovo'nun 3 km kuzeyinde.
- ✓ "Aziz Vaftizci Yahya" Kilisesi - Rezovo köyü.

Rezovo - Bulgaristan ve Türkiye'den öğrencilerin ortak çalışma ziyareti
(Resim: Emil Rashev)

TSAREVO - KONDOLOVO - BALGARI - KOSTİ - SİLKOSIYA - TSAREVO ROTASI

Kaynak: www.googlemaps.bg/dir

KONDOLOVO

Kondolovo köyü Bosna dağ sırtının merkez bölümünde, yüksek ve uzaktan görünen yerde, orman gülünün bulunduğu asırlık meşe ve kayın ormanları arasında yer almaktadır.

Köyün kuzeydoğusunda Vlahovo yöresinde Traklar ve Geç Antik Çağ'dan kalma küçük kale olan "Mirzovsko kale" kalesi, yaklaşık 1 dekarlık alan üzerine kırma taştan lehim kullanılmadan kurulmuştur. Hemen yanında Trak yerleşkesinin kalıntıları yer alır, nehrin karşıdaki güneydoğu kıyısında başka bir kalenin enkazları bulunmaktadır.

Kondolovo köyü topraklarında bulunan 3 höyük nekropolisi, Pisan Kamak ile Ka-

mila yörelerinde ve büyük ihtimalle Roma döneminden kalma olan, kuzeydoğu yöne giden eski bir yol üzerinde yer almaktadır. Köye ilk yerleşen insanların Kafkasyalı korsanların (Lazlar) saldırılarından dolayı Urdoviza kalesinden (bugünkü Kiten) kaçan göçmenler olduğu sanılmaktadır.

Kondolovo, **XIX. yüzyıl ortasından kalma tipik Istranca mimarisinin** korunmuş olduğu az sayıdaki köylerden biridir. Köy civarında korunan şapeller: "Aziz Pantaleymon" - köyün 1 km kuzeyinde yer alıyor; "Aziz Konstantinos" - köyün doğusunda; "Azize Petka" - **Istranca'da en büyük** şapel olup çok eski bir kilisenin temelleri üzerine kurulmuştur, köyün 1 km güneydoğusunda yer almaktadır.

Manzaraları:

- ✓ Tisovitsa Sit Alanı – Kondolovo köyü yakınında yer alıyor;
- ✓ "Mirzovsko Kale" kalıntıları - Kondolovo köyünde;
- ✓ "Aziz Pantaleymon" tapınağı - Kondolovo köyünün 1 km kuzeyinde,;
- ✓ "Aziz Konstantin" tapınağı - Kondolovo köyü;
- ✓ Istranca'da en büyük tapınak olan "Azize Petka" - Kondolovo köyünde yer alır.

Kondolovo köyünü ziyaret ettikten sonra Malko Tarnovo yönünde devam edebileceğiniz gibi Tsarevo yönünde geri dönerek Balgari köyüne uğrayıp "Silkosiya" sit alanını gezebilir ve Kosti köyünü ziyaret edebilirsiniz.

BALGARI

Balgari köyü Istranca'nın doğusunda Tsarevo'dan 17 km ve Malko Tarnovo'dan 39 km uzaklıkta yer almaktadır. Bosna dağ sırtı üzerinde Yazmenski ve Urgarski koyu ağları arasında yer alan köyden Istranca'nın merkez bölümüne ve dağın en yüksek tepesi Mahiada'ya (1031 m.) nefis manzara açılmaktadır.

Balgari köyü civarında eski zamanlardan beri insanlar yaşar. Buna dair çok sayıda yaşam izleri tanıklık etmektedir. Trak höyükleri Silkosiya sit alanına giden yolda (Balgari köyünün doğusunda) yer alan Tsarkvişteto, Eçmite (Balgari'nin do-

ğusunda) ve Byalata prast (Balgari'nin 3,5 km güneybatısında) yörelerinde bulunmaktadır. "Tumbata" denen 35 metre çapındaki büyük höyük Şumyaka yöresinde (Balgari'nin güneyinde) yer alıyor. Balgari köyünün kuzeyinde "Gradişteto" yöresinde Traklar'dan kalma Geç Antik Çağ kalesi olan **"Urguri"** yer alır ve sarp yamaçları Karaağaç nehrine inen yüksek bir tepede bulunan kale 11 dekarlık alan kapsar.

Büyük "Urguri" kalesi etrafında üç daha küçük (her biri 1-2 dekarlık alan kapsıyor) kale vardır: "Mirzovsko kale", Kondolovo köyü topraklarındadır, diğer ikisi Gramatikovo ve Pismenovo köylerinin üzerindedir. Kalenin Bizans döneminden en yüksek noktasında bulunan erken Hristiyanlık döneminde yapılan bir apsisli bazilika kalmıştır. Kale, varlığını Ortaçağ'da da sürdürmüştür. Köy topraklarında bulunan diğer dikkat çekici bir kalıntı ise "Kaldırma" yöresinde korunmuş olan eski yol bölümüdür. Uzunluğu 50 ila 100 metre arasındadır. Denizden Malko Tarnovo yönündedir.

Günümüzde Balgari köyü Bulgaristan'da kor üzerinde dans geleneğinin (nestinari) devam ettiği tek yerleşim yeridir. Az. Az. Konstantinos ve Helena yortusunun kutlandığı 3 Haziran'ı 4 Haziran'a bağlayan akşam (eski takvim) gayda ve "kutsal" davul sesleri altında nestinari göreneği yerine getirilir ve korlar üzerinde dans edilir. Ateşte sadece "adanmış" kişiler dans edebilir. Istranca'da geleneksel kültürün yaşatılması Traklar zamanından devam eden bu göreneğin günümüze kadar değişmeden sürmesini sağlamıştır.

Ateş dansı göreneği ile doğrudan alakalı olan **Konaçeto**, nestinar geleneğini yaşatanların tapınağıdır. Ateş dansı başlamadan buradana hazırlanan "nestinari"ler ikonlarını "giyiyorlar" ve Aziz Konstantinos'un tahta yatağına doğru yürüyüşe çıkıyorlar. Yortu gününde kuzu kesilerek kurban verilir.

Köy merkezinde bulunan Konaçeto'yu ziyaret etmek için Nestinar Bilgi Merkezine önceden bilgi vermeniz gerekmektedir.

Nestinar Müzesi muhtarlık binasında (ikinci katta) yer almaktadır. Burada ateş dansı göreneğinin tarihçesine ilişkin bilgi verilmektedir. Gösterim salonunda Bulgar Sinematografisi tarafından 1964 yılında çekilen ve son gerçek nestinar olan Zlata ninenin katıldığı göreneği gösteren arşiv filmi izlenebilir.

Balgari köyü **folklor sit alanı** ilan edilmiştir.

Balgari köyü, "Az. Az. Konstantinos ve Helena"
Kilisesi ve muhtarlık (Resim: BRTA)

"Az. Az. Konstantinos ve Helena" Kilisesi
(Resim: Ivan Kamburov)

Köy merkezinde yer alan "Az. Az. Konstantinos ve Helena" Kilisesi, XIX. yüzyılın ikinci yarısında taştan yapılmıştır. 1910 yılında yeniden inşa edilen kilise, günümüzde kültür anıtıdır.

Balgari köyünü her taraftan çevreleyen şapeller, gizemli alanını korumaktadır. Köyün 1 km batısındaki "Aziz Konstantinos", köyün batı bölümündeki "Azize Helena", Balgari'nin 1,5 km doğusundaki "Aziz Elias" ve köyün yaklaşık 3 km kuzeyinde yer alan ve Istranca'da bulunan en büyük kiliselerden biri olan iki ayazmalı "Meryem Ana" kilisesidir. Balgari köyü halkı, 28 Ağustos günü burada toplanarak köyün ikinci en önemli bayramını kutlarlar. "Meryem Ana" Kilisesinin hemen yanında "Sveta Troitsa" (Kutsal Üçlü) Kilisesi yer almaktadır.

Balgari köyü, "Aziz Kostadin"

Nestinar Konak (Resimler: Ivan Kamburov)

Eski bir Istranca evinde teşhir edilen özel etnografya derlemesi, hem Balgari köyünü hem Istranca'yı gezenler tarafından görülmeye değerdir. Teşhir, XIX. yüzyılın sonu ve XX. yüzyılın başındaki konut düzeni, büyük köy ailelerin hayatı, geleneksel kıyafetler, otantik el işi dokular ve o dönemde kullanılan basit kesim araçları konusunda bilgi vermektedir.

Balgari köyünün doğusunda Bulgaristan'da en eski sit alanı "Silkosiya", 7 km kuzeydoğusunda ise eskiden Silkosiya'nın bir parçası olan "Marina Reka" yöresi yer almaktadır.

KOSTİ

Balgari Kosti mesafesi: 8 km

Kosti, Traklar'dan kalma Antik Çağ ve Ortaçağ yerleşkesinin yerinde kurulmuştur. Köyün güneyinde büyük höyük nekropolisi ve birkaç ayrı ayrı Trak höyüğü yer almaktadır.

Köyün etrafında çok sayıda şapel vardır: köyün 1 km kuzeyinde yer alan "Az. Petka"; köyün 1,5 km batısındaki "Aziz Konstantinos", köyün 4 km güneyinde "Aziz Georgios", köyün 1 km batısında "Az. Dimitros", köyün 2 km batısında "Az. Elias", köyün 3 km güneydoğusunda "Meryem Ana". Kosti köyünün güneydoğusunda, Meryem Ana yöresinin yukarısında **Istranca'da en eski olan ve yaşı 800 yıl olarak belirlenen en eski kayın ağacı** bulunmaktadır.

Kosti'de hala görülebilen eski köy sakinlerinin ahşap evleri, köyü turistler için çok cazip kılar. Bu tip konut mimarisi sadece üç Yunan köyü olan Kosti, Brodilovo ve bugünkü Sinemorets'te bilinmektedir. İki katlı büyükçe binaların alt katında ahırlar var, kaba meşe tahtaları ile kaplanmıştır, genişçe yataklar var, fakat pencereler yoktur. Eve gelen zayıf ışık, çatıdan hareketli keremiti aracılığı ile sağlanıyordu.

Istranca'da en güzel köy kilisesi olan "Az. Az. Kiril ve Metodiy" Kilisesi'nin ahşap

oyması ikonostasi etkileyicidir. XIX. yüzyılda inşa edilen kilise, üç nefli, üç absidalı ve bazilika benzeridir.

Kosti köyünde Istranca'da en büyük köy kilisesi yer almaktadır. Turistler, **Aziz Elias tapınağını** ziyaret edebilir, **asırlık Istranca meşesi ağaçlarını** ve Veleka nehri üzerindeki halat köprüsünü görebilirler.

Köyün hemen yakınında bulunan en eski Bulgar sit alanı **"Silkosiya" ve "Uzunbacak" (Lopuşna) sit alanında** nesli tükenmekte olan türlere rastlanmaktadır.

Turistler, eğitim amaçlı **yürüş yolu olan "Marina Reka - Tersiyer Avrupa'sının canlı müzesi"** yolunda yürüyebilir (Bulgaristan'ın ilk doğal sit alanının eski bölümü - sıkı koruma altına alınan "Gorna Elenitsa - Silkosiya" devlet ormanı).

Rota, Balgari köyünden Tsarevo yönünde 3,5 km uzaklıkta, sağda yer alan **"Marina Reka"** yönlendirici tabeladan başlayıp orman yolu üzerinden meşe ormanına girerek dağ sırtının öte tarafında devam ediyor, güneşe inip Marina reka nehrinin nemli ve derin vadisine varıyor. Onbir tematik tabloda "Marina Reka" korumalı alanına has olan bitki ve hayvan türleri, karşılıklı ekolojik ilişkiler ve doğanın korunması konusunda bilgi verilmektedir. Beş modülde relik bitkiler, iki yaşayışlı ve sürüngenler, kuşlar ve memeli hayvanlara ve onların bıraktıkları izlere dair bilgi bulunmaktadır. Bu rota, nispeten küçük bir alanda hep yeşil olan neredeyse bütün kolhid çalılarının ve Tersiyer döneminden relik bitkilerin görülmesi imkanı sunar. Birkaç milyon yıl önce bütün Avrupa'da yaygın olan bu bitkiler, son buzlanmalardan sonra sadece Istranca'da korunmuştur.

Kaynaklar::

- ✓ Tsarevo Belediyesi 2014-2020 Dönemine İlişkin Kalkınma Planı
- ✓ "Istranca" Dağa Parkı Müdürlüğü Kılavuzu, 2. baskı, 2013, Malko Tarnovo
- ✓ www.tsarevo.info; www.tsarevo.net;

BURGAS - DEBELT - SREDETS ROTASI

Burgas ve Sredets arasındaki mesafe 32 kilometredir. Araç trafiği ikinci sınıf cumhuriyet yolu üzerinden gerçekleşiyor. Yolun Burgas - Debel't kısmının solunda turistler Burgas'ın "Mandrensko" ve "Vaya" göllerini görebilir.

Kaynak: www.googlemaps.bg/dir

DEBELT

Debel't köyü Burgas'ın 20 km uzağında yer almaktadır.

Debel't, I. yüzyılın 70'li yıllarının sonunda kurulan antik Deultum kolonisinin bir kısmıdır. İmparator Vespasian'ın VIII. lejyonu tarafından kurulmuştur. II. ve III. yüzyılda ekonomi, kültür, ticaret ve idare merkezi halini almıştır. 812 yılında Bulgaristan'ın bir kısmı haline gelen şehir, varlığını X. yüzyıla kadar sürdürmüştür. V. yüzyılda inşa edilen Debel't Kalesi, bölgeyi ve eski kent Deultum'u koruyordu. Burada Balcanlar'da tek olan araştırılmış Ortaçağ Gümrük Kompleksi (kilise dahil) yer alıyor. Bu kilisede I. Boris'in Hristiyanlığı kabul etmiş olduğu sanılmaktadır. Günümüzde burada "Antik ve Ortaçağ Kenti Deultum - Debel't" adı ile Ulusal Arkeolojik Sit Alanı kurulmuş bulunmaktadır.

Ulusal Arkeolojik Sit Alanı „Deultum-Debelt“
(Kaynak: <https://www.facebook.com/pg/>)

Deultum Müzesi
(Resim: Pl. Penchev)

Sredets şehri, V. yüzyılın sonunda stratejik önem taşıyan askeri kale olarak kurulmuştur. Günümüzde Kaleto kalesi, Sredets merkezinin 2 km güneybatısında yer alıyor. IX.-X. yüzyılda Potamukastel adı ile kalkınma dönemi yaşadı, XI. yüzyılda tahrip edildi, XII. yüzyılda ise yeniden kuruldu. Osmanlı döneminde kaledeki hayat doğuya kaydı ve şimdiki şehrin yerinde Karabunar yerleşkesi oluşmuştur.

Sredets, Istranca dağının iç bölümünde yer alan yerleşim birimleri için önemli araç trafiği merkezidir. Belediyeden bölgesel ve uluslararası çapta önem taşıyan önemli ulaşım yolları geçer - Sredets - Yambol, Burgas - Sredets - Elhovo, Malko Tarnovo - İstanbul, Bosna - Tsarevo /Karadeniz kıyısını güneyi/ ulaşım bağlantıları.

Şehir üzerinden güneydoğu Bulgaristan ve Karadeniz kıyısının güneyi ile Türkiye arasında en kısa olan yol geçer. II. sınıf yollarının genel yol ağındaki payı, yüzde 17,5'tur. Otoyollar ve I. sınıf yollar yoktur.

Alan büyüklüğü açısından Bulgaristan'ın en büyük belediyelerinden biri olan Debelt, ülke topraklarının yüzde 1'i ni teşkil ediyor. Belediyenin güneydoğusundaki topraklar "Istranca" Doğa Parkının tampon bölgesine giriyor. **"Bojura" yöresi**, rekreasyon alanı ilan edilmiştir. Bunlar belediyede yer alan turizm açısından en perspektifli yerlerdir.

Burada kuş gözlemi yapma imkanları mevcuttur. Bulgaristan Kızıl Kitabında yazılı

en nadir rastlanan bazı kuş türleri bu bölgede yuva yaparlar. Örneğin: kara leylek, küçük ve kaya kartalı.

Belediyenin dağlık bölümünden geçen Fakiyska nehri, kamp ve balık avı için uygun şartlar sunuyor. Balık avı sporu severleri, Sredets şehrinde, Momina Tsarkva köyündeki barajlarda balık avı yapabilirler. Yabani hayvan çeşitliliği av turizminin gelişmesine imkan sağlamaktadır.

Belediyenin topraklarında çok sayıda **tapınak ve kilise** yer almaktadır.

Bojura yöresindeki "Meryem Ana'nın Göğe Yükselişi" Kilisesi, Rosenovo, Panchevo ve Belevren köylerindeki şapel, Sredets şehrindeki "Bütün Azizler" Kilisesi, Momina Tsarkva köyünde bulunan ve duvar yazısı zenginliği ile bilinen "Azize Paraskeva" Kilisesi, Fakiya, Drachevo, Slivovo, Zornitsa, Suhodol, Slivovo, Dyulevo, Bogdanovo ve diğer köylerdeki kiliseler.

Bölgede bulunan diğer görülecek yerler:

- ✓ "Beliya Kamak" korumalı alanı (451 hektar), Fakiyska nehri vadisinde;
- ✓ "Bliznashko kale" kalesi, Varovnik köyünün 2,7 km güneydoğusunda;
- ✓ "Golemiyat Kamak" Megalit Trak Yerleşkesi (1973 yılından doğa güzelliği) - Dolno Yabalkovo ve Belevren köyleri arasında;
- ✓ Belevren köyü yakınındaki Lozyata yöresindeki dolmen;
- ✓ "Kiryakstoyanovata kashta" yöresindeki dolmen, Belevren köyü;
- ✓ Korubata yöresindeki dolmen, Kirovo köyü;
- ✓ Kapatsite yöresindeki çift dolmen - Granichar köyü;
- ✓ Poda doğa koruma merkezi.

Golyamo Bukovo, Dolno Yabalkovo, Kirovo ve Fakiya köylerinde Istranca mimarisi örnekleri korunmuştur.

Sredets şehrinde ziyaret edilecek yerler:

- ✓ Tarih Müzesi;
- ✓ "Karabunar Evi" Etnografya Kompleksi - doğal müze tipi olup Istranca'da XVIII. - XIX. yüzyılda Zagortsi etnografya grubunun hayatını sergiliyor;
- ✓ "Baylov Evi" Müzesi;
- ✓ "Tüm Azizler" Kilisesi, 1858 yılında kurulmuştur;
- ✓ Sofroniy Vračanski anıtı.

Düzenli etkinlikler

- ✓ "Bojura Folklor Çelengi" Ulusal Istranca - Trakya Şenliği - Mayıs ayının son haftası;
- ✓ Şehir Bayramı - 23 Eylül;
- ✓ "Sredets" cross ralli - 25 Eylül;
- ✓ Sredets "Kukerovden" - Şubat ayının son Pazar günü.

"Bojura Folklor Çelengi" genç yeteneklere yönelik ulusal Istranca ve Trakya şenliği olup geleneklerin korunması ve nesilden nesile aktarılması amacı ile düzenleniyor. Her yıl düzenlenen görenek etkinlikleri: "Peperuga", Fakiya, Momina Tsarkva ve Dolno Yabalkovo köylerine has olup yağmur ve bereket için yapılan bir görenektir; **"Kukeri"** - kötülüklerin kovulması ve bereket için yapılan maskeli bahar oyunları; "Geleneksel halk güreşleri" - sadece Sredets belediyesinde korunmuş olan halk şenliklerinin zorunlu unsurudur.

Sredets belediyesinde konaklama imkanları:

Türleri ve sınıflarına göre kayıtlı konaklama yerleri

(Kaynak: "Konaklama yerleri, yemek ve eğlence mekanları" Sicili, Ulusal Turizm Sicili, Turizm Bakanlığı <https://ntr.tourism.government.bg/CategorizationAll.nsf/mn.xsp>)

- ✓ Konuk Evi: 1* - Sredets şehrinde bulunan 1 konaklama yeri;
- ✓ Konuk odaları: 1* - Drachevo köyünde bulunan 2 konaklama yeri .
- ✓ Dağ evi: 1* - Bojura yöresinde bulunan 1 konaklama yeri.

Kaynaklar: Sredets Belediyesi'nin 2014-2020 Dönemine İlişkin Kalkınma Planı
[www.obshtinasredets.bg](http://obshtinasredets.bg); <http://bsregion.org/bg/index/static/67/>

MALKO TARNOVO - ZABERNOVO - VİZİTSA - GRAMATİKOVO - SLİVAROVO - MALKO TARNOVO ROTASI

Kaynak: www.googlemaps.bg/dir

Malko Tarnovo, Istranca'nın Bulgaristan kısmının kalbindeki tek şehirdir. Rezovska ve Meçi Dol (Aydere) nehirleri arasındaki vadide yer almaktadır.

Malko Tarnovo'nun çevresi doğada rekreasyon için eşsiz yerler sunmaktadır - sayısız su kaynağı, şapel ve asırlık ağaçların bulunduğu doğal ormanlar. Şehrin 5 km güneybatısında, Istranca tepelerinin muhteşem manzarasına sahip Golyamo Gradište (710 m) en yüksek zirvedir. Açık havalarda Karadeniz görülebilir.

Malko Tarnovo, eczanelerin, hastane ve acil servislerin bulunduğu, dağın iç kısımlarındaki tek yerleşim yeridir.

Temiz hava ve su, uygun doğal koşullar ile birleştiğinde, rekreasyon ve şifa ekoturizminin gelişimine katkıda bulunur.

Malko Tarnovo (Resimler: Ivan Kamburov)

Churches and museums in Malko Tarnovo (Resimler: Ivan Kamburov)

Malko Tarnovo bölgesinde ziyaret edebileceğiniz yerler:

- ✓ Malko Tarnovo **"Prof. Alexander Fol" Belediye Müzesi** - Arkeoloji, Tarih, Doğal Bilim ve Etnografya olmak üzere 4 sergi binasına sahip.
- ✓ **"Uspenie Bogorodično"** Ortodoks Kilisesi - Malko Tarnovo;
- ✓ **"Sveta Troitsa"** Doğu Katolik Katedrali - Malko Tarnovo;
- ✓ **Mışkova Niva** bölgesinde bulunan Kült Alan - Malko Tarnovo yakınında; antik nekropol ve kubbeli mezarı vardır.
- ✓ **Kamaka** mevkiinde taş mabet - Malko Tarnovo;
- ✓ **Propada** bölgesinde Nekropol - farklı dönemlerden mezar taşları kompleksi - Malko Tarnovo yakınında;

- ✓ **Dokuzak Şelalesi** - Malko Tarnovo yakınında;
- ✓ **Gradišteto** yakınında tanrıça Bastet'in kutsal alanı;
- ✓ **Büyük Ayazma** ve Vlahov Dol'daki ahşap yapılar;

Edirne İlinden-Preobrazhenie ayaklanmasının hazırlanması için kongrenin düzenlendiği tarihi yer **Petrova niva**. Oradan yürüyerek, Nadir ve korunan kuşların gözlemlenmesi için de uygun olan Veleka nehrindeki sarıma doğru eşsiz panoramaya ulaşabilirsiniz. (kara leylek, küçük kartal, küçük benekli kartal, kaya kartalı ve diğerleri.)

- ✓ Golyamo Gradište tepesi - Malko Tarnovo yakınında;
- ✓ Eko-yollar.

Malko Tarnovo Belediye Müzesi'nde etnografik sergi
(Resim: Ivan Kamburov)

(Resim: BRTA)

Malko Tarnovo Belediyesi, tamamen Istranca bölgesi dahilindedir. Bölgede yer alanlar:

- ✓ Vitanovo doğayı koruma alanı;
- ✓ Sredoka doğayı koruma alanı;
- ✓ korunan alan Veleka;
- ✓ korunan alan Rudinovo;
- ✓ korunan alan Dokuzak;

- ✓ korunan alan Paroria;
- ✓ korunan alan Krivinizovo;
- ✓ korunan alan Bosna;
- ✓ doğa harikası Bratanova mağarası;
- ✓ doğa harikası „Mağaralar ve Mladejka nehri kaynakları“;
- ✓ doğa harikası Gradišteto;
- ✓ Doğa harikası „Trakya kaya mabedi Kamaka. 0.2 hektarlık bir alanı kaplar. Burası şehirden 10 km uzaklıkta, Malko Tarnovo - Gramatikovo yolu boyunca yer alır“;
- ✓ "Kamenska bircina" - Malko Tarnovo'nun yaklaşık 6.5 km kuzeydoğusunda, Tsarevo yolunun yakınında yer almaktadır. 1981 yılında kayda değer kaya oluşumlarının korunması amacıyla ilan edilmiştir. Yaklaşık 2500 yıl önce Trakyalıların Güneş Tanrısı'nın doğuşunu karşıladığı ve ritüellerini gerçekleştirdiği antik bir Trakya tapınağıdır;
- ✓ Kaçul bölgesi - Gramatikovo köyünün 3-4 km güneyinde, Eleka nehrinin vadisinde yer alır. Kaçul bölgesinden işaretli yolları işaretli yolları takip ederken, Istranca'daki en kutsal iki yer, Indipasha ve Büyük Ayazma'ya varılır. Bölgedeki kayalar doğa harikasıdır;
- ✓ Kovaç bölgesi - Veleka nehri vadisinde, Zvezdets köyünün güneyinde bulunur.

Mimari eserler

- ✓ Brashlyan köyü - mimari sit alanı;
- ✓ Malko Tarnovo şehri - 19. yüzyılın sonlarından kalma Istranca Uyanış dönemi evleri;
- ✓ Stoilovo köyü - geleneksel Istranca evleri ve kilim yıkama çubukları;
- ✓ Zabernovo, Slivarovo, Vizitsa, Byala Voda, Kalovo ve Zvezdets köyleri - 19. yüzyılın sonları ve 20. Yüzyılın başlarından kalma Istranca evleri.

Malko Tarnovo Belediyesi sınırları içinde konaklama imkanı

Tür ve kategoriye göre kayıtlı konaklama yerleri

(Kaynak: Konaklama ile İkrâm ve Eğlence Mekanları Sicili, Ulusal Turizm Sicili, Turizm Bakanlığı)
<https://ntr.tourism.government.bg/CategorizationAll.nsf/mn.xsp>

- ✓ Oteller: 2* - 2 tesis;
- ✓ Misafir evleri: 1* - 2 tesis, 2* - 12 tesis;
- ✓ Misafir odaları: 1* - 75 tesis, 2* - 13 tesis.

Kayıtlı yemek ve eğlence tesisleri

(Kaynak: Konaklama ile İkrâm ve Eğlence Mekanları Sicili, Ulusal Turizm Sicili, Turizm Bakanlığı)
<http://ntr.tourism.government.bg/CategorizationAll.nsf/zhr.xsp>

Kategorize edilmiş tesisler: yemek ve eğlence tesisleri

- ✓ 1* - 3 tesis - Malko Tarnovo şehri;
- ✓ 2* - 1 tesis- restoran- Brashlyan köyü.

Ziyaretçi Bilgi Merkezi, Malko Tarnovo /Preobrajenie Meydanı yanı, Tel: 05952/ 30 17; 0886/ 647 201; email: tic_mtarnovo@mail.bg/ bilgi sağladığı konular:

- ✓ doğal, tarihi ve mimari yapılar;
- ✓ ulaşım ağları;
- ✓ turistik yerler;
- ✓ konaklama;
- ✓ rehberler;
- ✓ tanıtım malzemeleri;
- ✓ bilgisayar hizmetleri ve internet.

Kaynaklar:

- ✓ Malko Tarnovo Belediyesi'nin 2014-2020 dönemi için Belediye Kalkınma Planı
- ✓ Istranca Doğa Parkı Müdürlüğü Rehberi, 2. baskı, 2013, Malko Tarnovo.
- ✓ www.malkotarnovo.org

ZABERNOVO

Zabernovo köyü, Malko Tarnovo şehrine 44 km uzaklıktaki Bosna - Vizitsa - Gramatikovo ana yolunun 4 km güneyinde yer almaktadır. Çok sayıda Trakya ve antik anıt - dolmen ve höyük bulunmaktadır.

Buradan, Istranca Dağı'ndaki en eski ormanları koruyan, "Paroria" Alanına doğru bir rota başlar.

Köyün koruyucu azizi Meryem Ana'dır.

Zabernovo köyünde görülebilecekler:

- ✓ Asırlık ağaçlar;
- ✓ Hücre okul müzesi;
- ✓ "Aziz Luka" Kilisesi - Istranca'nın en eski kilisesi.

Kiliseyi ve hücre okulunu ziyaret etmek için, muhtar vekili veya yerel yetkili kişiyle temasa geçilmelidir.

Köyün yaklaşık 2 km güneyinde **"Aziz Georgi"** şapeli vardır. Sunakta, azizin simgesi yerine, Trakyalı bir süvari görüntüsüne sahip bir adak plakası vardır. Yuvarlak plaka, yerel bir kadının rüya görmesi sonrası işaret ettiği yerde bulunmuştur.

Asırlık ağaçlar - Tumba bölgesinde, Istranca'nın muhtemelen en eski ağacı (yaklaşık 1000 yaşında), - 6 m'nin üzerinde bir çevresi olan meşe ağacı bulunuyor; bir diğer ağaç da Tulpan bölgesinde, 5.30 m. ve yüksekliği 24 m. olan asırlık meşe ağacı; Zabernovo köyünün kuzeyinde Razlog bölgesinde yüzyıllık doğu kayın ağacı da yer almaktadır.

Köyde iki misafirhane (birinin 16 kişilik kapasitesi vardır, diğerinde 9 odayer alıyor) ve 1 meyhane vardır.

VİZİTSA

Vizitsa köyü, Vizičko Bardo olarak bilinen ovalık alanda yer alan Malko Tarnovo'ya 35 km uzaklıktadır. Köy, Trakya höyükleri ve kalelerin kalıntıları da dahil olmak üzere asırlık meşe ormanlarının yakınında yer almaktadır.

Köyün koruyucusu Aziz Elias'tır.

- ✓ "Aziz Elias" Şapeli, Istranca Dağı'nın sakinleri tarafından birkaç bin yıl boyunca kullanılan kutsal bir yer üzerine inşa edilmiştir. Yakınında Dolmen ve Trak höyükleri kalıntıları vardır.
- ✓ "Aziz Troitsa" Kilisesi - Vizitsa köyü - 1914 yılında Ilinden Ayaklanması (1903) sırasında yakılan kilisenin yerinde restore edilmiştir.

"Aziz Troitsa" Şapeli - Malka Kotvina mevkiinde, Vizitsa ve Gramatikovo köyleri arasında bulunur. Antik bir Trakya tapınağı mağarası üzerine inşa edilmiştir. Mağaraya, şapelden taş basamaklar üzerinden girilir. İki bölüme sahip mağaranın sol tarafı yıkılmış durumda ve içeri girmek tehlikelidir. Diğer bölüm ise kutsal kısımdır ve duvarlardan damlayan suyun şifalı olduğuna inanılır. Şapelin yakınlarında bir ortaçağ kilisesinin kalıntıları vardır ve yakınında Kotvinite köyü yer alır.

800 yıllık meşe ağacı - şapeli koruduğuna inanılır. Dinlenme yeri vardır.

Istranca'nın içinden Karadeniz kıyısına doğru, Pismenovo köyünden Primorsko ve Kiten'e en kısa rota, Vizitsa köyünden başlar. Yolun bazı kısımları asfaltlanmıştır ve bu nedenle arazi araçları veya bisiklet turları için uygundur. Bu, Kafkas korsanlarının Orta Çağ boyunca Istranca'yı denizden gelerek işgal ettiği, köyleri harap ettiği ve halkı köleliğe sürüklediği yollardan biridir.

GRAMATIKOVO

Gramatikovo, Istranca Doğa Parkı topraklarındaki en büyük köylerden biridir. Malko Tarnovo şehrine 25 km uzaklıktadır. Veleka Nehri vadisinin üzerinde yer almaktadır. Buradan Rezovo sırtının ve Istranca'nın Türkiye kısmının güzel panoramik manzaraları gözler önüne serilir.

Köyün koruyucusu Aziz Elias'tır.

Bölgede ziyaret edebileceğiniz yerler:

- ✓ „Aziz 40 Şehitler“ Kilisesi - Gramatikovo köyü - XVIII. Yüzyılda inşa edilmiş ve 19. yüzyılda yakıldıktan sonra restore edilmiştir - bir kültür anıtıdır.
- ✓ Nestinarların (ateş dansçıları) kutsal yeri **Büyük Ayazma** ve Vlahov Dol bölgesindeki ahşap yapılar - Gramatikovo köyü
- ✓ **Aziz Elias Şapeli** - Köyün 2.5 km güneyinde, Tsarevo - Malko Tarnovo yolunun 500 m doğusunda yer almaktadır. Antik bir Trakya tapınağının temelleri üzerine inşa edilmiştir. Yanda Trakya nekropol kalıntıları vardır. Şapelin yanındaki asırlık meşe ağaçlarının altında bir dinlenme alanı vardır.

Gramatikovo'nun kuzeyinde antik meşe-kayın ormanları yer alır. Köyün çevresinde Istranca bitki örtüsünü görülebilir.

Köyde, OP "Çevre" adı altındaki proje kapsamında oluşturulan Ziyaretçi Bilgi Merkezi, Istranca'daki ender ve korunan bitkiler sergisine sahiptir

Köyde yaklaşık 30 turist konaklayabilir. Restoranlar ve marketler bulunmaktadır. Çevrede farklı maceralara fırsat sunan rekreasyon alanları yer alır.

Gramatikovo köyü civarında yaya rotaları

- ✓ Gramatikovo köyü- Yazmitsata-köyden 1 km uzaklıkta; ahşap masa ve banklar.

- ✓ Gramatikovo köyü- Dimov Vris (ayazmo) - köyden 2 km uzaklıkta; ahşap masa ve banklar.
- ✓ Gramatikovo köyü- Kalin Vris - köyden 1 km uzaklıkta; ahşap masa ve banklar.

Gramatikovo köyü- Kaçul-Mavrova Niva araç rotası

Balık avlama ve yüzme imkanının olduğu Veleka nehri kenarından, Mavrova niva ve korunan alan Kamenski'nin etrafındaki güzel manzaraları ile eski meşe ormanları ve orman çayırılarından geçer. Turistlerin ilgi gösterebilecekleri arasında, güneş halkaları ve "Taş mantarı" kayasının yer aldığı Trak tapınağı vardır.

SLIVAROVO

Istranca'nın en küçük köyü.Malko Tarnovo şehrine 17 km uzaklıktaki M. Tarnovo - Tsarevo ana yolunun 12 km doğusunda bulunan bu köy, Malko Tarnovo'dan göçmenler tarafından 17. yüzyılda kurulmuştur. Istranca'nın tipik uyanış dönemi mimarisiyle hala korunmuş evler vardır.

Şapeller:

- ✓ **"Aziz Panteleymon"** - köyün güneyinde;
- ✓ **"Aziz Georgi"** - köyün 1 km güneydoğusunda;
- ✓ **"Azize Meryem Ana"** - köyün kuzeyinde.

Slivarovo'dan Istranca'daki kutsal yerlere giden yollar -Azize Marina Mağara Kilisesi, Büyük Ayazma ve Indipasha. Slivarovo'nun koruyucusu, Aziz Panteleymon.

Köybakkalının çalışma saatleri sınırlıdır ve sadece en çok ihtiyaç duyulan yiyecekleri sunmaktadır. Konaklama yerleri henüz mevcut değildir, Slivarovo ve çevresi çoğunlukla sadece Türk mobil operatörlerinin kapsama alanındadır. Köye ve

çevresine yapılan ziyaretler sırasında sınır polisi tarafından kimlik belgesi kontrolüne tabi tutulabilirsiniz.

"Aziz Marina" Kilisesi, doğu yönünde Slivarovo'ya yaklaşık 12 km uzaklıkta yer almaktadır. Kutsal alan, Güneydoğu Trakya'daki Azizlerin en büyük kült merkezi idi. Yakından ve uzak köylerden gelen insanlar burayı dua etmek ve şifa bulmak amacıyla ziyaret ederdi.

İndipasha bölgesinde kayalık alan – su kaynağı bulunan bölge, Slivarovo köyü, Yazmenski Dol tarafındadır. Burada Paskalya zamanı kurban eti dağıtılır, kırmızı boyalı yumurta ile ekmek ritüeli gerçekleştirilir, göl suyunda yıkanılır ve bazı insanlar sağlık için uykuya yatar. Bu ritüel aynı zamanda Paskalyadan sonra kutsal İndipasha'nın ismiyle de ilişkilidir. İnanç ve umut, burada Hristiyan ve putperest ayinleri bir araya getirir. Yüzlerce insan arınma ve şifa arar.

Kaynaklar:

- ✓ *Malko Tarnovo Belediyesi'nin 2014-2020 dönemi için Belediye Kalkınma Planı*
- ✓ *Istranca Dağa Parkı Müdürlüğü Rehberi, 2. baskı, 2013, Malko Tarnovo*
- ✓ www.malkotarnovo.org
- ✓ www.svetimesta.com

MALKO TARNOVO - STOİLOVO - BRASHLYAN - ZVEZDETS - EVRENOZOVO - BLİZNAK - MLADEJKO - MALKO TARNOVO ROTASI

Kaynak: www.googlemaps.bg/dir

STOİLOVO

Stoilovo köyü, Malko Tarnovo şehrine 9 km uzaklıktadır. Meçi Dol (Ayder) ve Veleka vadilerinin üstünde yüksek bir sırtın üzerinde yer alır. Köyden, Bosna sırtının, Petrova niva'nın güzel panoramik manzaraları, asırlık kayın ormanlarıyla Sredoka doğal koruma alanına kadar uzanmaktadır.

Stoilovo'da 18.-19. Yüzyıllarda inşa edilmiş eski evler korunur.

Stoilovo civarındaki şapeller:

- ✓ "Aziz Elias" –köyün doğusunda (burada Istranca'daki en eski sunak kapıları korunmuştur);
- ✓ "Aziz Georgi" –köyden 4 km. Uzaklıkta batı yönünde, Nivişte bölgesinde;
- ✓ "Aziz Konstantin ve Azize Elena" –köyün kuzeyinde;

- ✓ "Aziz Troitsa" -köyün 3 km kuzeydoğusunda;
- ✓ "Azize Marina" kutsal mağarası - köyün yaklaşık 5 km güneydoğusundadır.

Köyün koruyucuları Aziz Konstantin ve Azize Elena'dır.

Köyün en çok ihtiyaç duyulan yiyecekleri sunan bir dükkanı vardır.

Istranca Orman Yolu: Dokuzak bölgesinde şelale-Meçi Dol (Aydere) nehri - Stoilovo köyü.

Süre - 2 saat.

Türkçe'den gelen bölgenin ismi, dokuz kaynak anlamına gelir. Bölgede şömineli bir barınağın inşa edildiği, bir şelale vardır. Yer, yöre halkı ve misafirleri tarafından rahatlatma ve piknik için tercih edilmektedir. Çocuklar için uygundur. Rota boyunca, kartal, şahin, akbaba gibi kuşlar ve daha fazla şansınız varsa su samuruyla karşılaşabilir, Aydere Nehri'nde balık tutabilir veya yüzebilirsiniz.

Patika, Dokuzak'taki şeleleden yaklaşık 200 metre önce, M. Tarnovo - Stoilovo köyü arası yolun sağında başlar. Bir meşe-çam ormanı boyunca eski bir orman yolundan tırmanılıyor. Sırttan Sredoka Rezervi'ne, Meçi Dol vadisine, Gramatikovo köyüne, Stoilovo köyüne, Primorsko Istranca'sına ve dağın Bosna kesimindeki köylere doğru bir panoramik görüntü var. Güzergâhta, ormanı ve sakinlerini tanımlayan bilgi panoları ve modüller bulunmaktadır. Meçi Dol Nehri'ni geçiyor. Nehrin üzerine bir halat bağlantısı inşa edilmiştir. Dik bir yamaçta, Stoilovo köyüne giden asfalt yola çıkılmaktadır.

Dokuzak bölgesindeki şelale (Resim:BRTA)

Dokuzak bölgesi (Resim:BRTA)

Korunan alan, Istranca (Kırım) çayın doğal mevcudiyetini korumak amacını taşır. (Sideritis syriaca).

Kaynak: Istranca Doğa Parkı Müdürlüğü Rehberi, 2. baskı, 2013, Malko Tarnovo, sayfa 30.

BRASHLYAN

Brashlyan köyü Malko Tarnovo şehrine 14 km uzaklıktadır.

1982'de Brashlyan arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir. İçinde 76 kültür anıtı yer alır-ulusal önemi olanların sayısı 9, geri kalanı ise yerel olanlar. Bazı evler on yedinci yüzyılda inşa edilmiştir.

Brashlyan'da, Istranca Evi'nin tipik mimarisini köyün tarihi, ekonomik geçim ve yaşam tarzı, zelnik yemeği, manna balı ve diğer geleneksel Istranca yemekleri ile deneyimleyebilirsiniz.

Köy 100 kişi kapasitelidir. Bir restoran vardır.

Dvata vrisa, Boriloto, Kubarelovata vodenitsa, Aziz Panteleymon ve Aziz Petka alanlarında, farklı maceralara fırsat sunan rekreasyon alanları inşa edilmiştir.

Yerel dernek, Istranca koroları ve şarkıları, geleneksel spesiyaliteleri tatmak, yerel rehberlerle ilginç rotalar gezmek için kurslar düzenlemektedir.

Aziz Dimitar Kilisesi-Brashlyan köyü

18. yüzyılın sonlarında inşa edilmiştir. Aynı yerde antik çağda tanrı Dionysos'un bir Trakya tapınağı bulunduğu biliniyor. Sunak, Eski Yunanca yazıtın bulunduğu, Dionysos-Zeus'a adanmış eski bir mermer sunağıdır.

Aziz Dimitar Kilisesi, uyanış dönemi bölge mimarisinin tipik temsilcisidir. Yerel halkın katılımı ile restore edilmiş, ulusal öneme sahip, mimari anıt ilan edilmiştir.

Hücre okulu - Brashlyan köyü

Kilisenin ek binasında yer almaktadır. Okulda, Bulgarca dilinde 12-13 yaş arası sadece erkek çocukları okuma-yazma, matematik ve kilise koro müziği eğitimi alırdı. Bugün, küçük oda orijinal görünümde restore edilmiştir. Çocukların masa yerine yerde oturdukları, tahta yerine kum üzerine ahşap çubuklarla yazdıkları bilinmektedir.

"Aziz Dimitar" Kilisesi ve hücre okulu,
Brashlyan köyü

"Azize Petka" tapınak
(Resimler: Ivan Kamburov)

Balyuvata Kashta - Brashlyan köyü - 19. yüzyılın ortalarından kalma bir Istranca köy evinin tipik bir örneği, mimari ve tarihi bir anıt.

Etnografi müzesi - 150 yıllık bina, otantik tarzıyla korunmaktadır. Mimarisi taş zemin ve ağaç kesimi ile uyanış devrine ait, iki katlı bir evdir. On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısından yirminci yüzyılın yarısına kadar günlük hayat ve el sanatlarına dair ilişkin bilgi sağlar. İkinci kattaki büyük odada, taştan duvara tipik bir şömine (baca) inşa edilmiştir. Zemin kat (dam) evcil hayvanlar için bir ahır olarak hizmet vermiştir. Her ziyaretçinin özgün bir tezgâhı görebileceği ve dokumayı deneyebileceği bir zanaat odası haline gelmiştir.

Geleneksel Ziraat Müzesi - Müzede Istranca halkı tarafından 20. yüzyılın ortasına kadar kullanılan eski ziraat araçları ve kesme aletleri sergilenir.

"Azize Marina" Şapeli - Brashlyan'ın doğu ucunda yer alır. Yerel halk, şapeli "Küçük kilisecik" olarak adlandırıyor.

"Aziz Pantaleymon" Şapeli - Brashlyan köyüne 1 km uzaklıkta yer alır, Şapelin yanında asırlık ağaçlarla çevrili dinlenme köşesi kurulmuştur.

"Azize Petka" Şapeli - Brashlyan köyüne yaklaşık 2 km uzaklıktadır. Şapelin yanında köyden başlayan ve Vujievo'ya giden belirgin bir turizm rotası bulunmaktadır. Aziz Petka bir şifacı olarak bilinir.

Bratanova Mağarası-Istranca'nın Bulgaristan bölümündeki en büyük mağarasıdır. Trite Dereta bölgesinde, Malko Tarnovo'nun 13 km kuzeybatısında Vitanovo Rezervi'nde yer almaktadır. Tunç Çağı, Antik Çağ ve Orta Çağ'dan kalan buluntuların olduğu mağaraya erişim sadece Çevre ve Su Bakanlığı'nın izni ile Sınır Polisi'nin eşliğinde mümkündür.

(Kaynak: "Istranca" Doğa Parkı Kılavuzu, 2. baskı, 2013 yılı, Malko Tarnovo, sayfalar 24, 40, 42)

ZVEZDETS

Zvezdets köyü Burgas'a 53 km ve Malko Tarnovo'ya 21 km uzaklıkta yer almaktadır.

Zvezdets arazisinde bir dizi Trakya höyüğü, dolmen ve bir tapınak bulunmuştur.

Ziyaret edilebilecek şapeller arasında "Azize Petka", "Gospogyovoto Manastir-çe", "Usenie Bogorodichno" şapelleri yer alıyor. Zvezdets'de on ev mimari anıt ilan edilmiştir.

Köy birçok çeşme ve kaynak ile çevrilidir.

Köyde marketler, barlar, kafeler ve misafirhane vardır.

4 km güneyde, Kovaç bölgesinde, konaklama ve yemek sunan iki tesis vardır.

Kovaç bölgesi balık tutma, binicilik, işaretli yürüyüş parkurlarında yürüyüş için birçok fırsat sunmaktadır.

“Aziz Atanas” Kilisesi

Bugünkü haliyle 1910 yılında inşa edilmiştir. Tapınağın binasında, Istranca'da nadiren bulunan bir uygulama yapılmıştır. Semisirküler apsis çatıya kadar devam eder, böylece bitişik olarak görünmez, fakat kilisenin bedenine organik olarak bağlanır.

Eski kilise muhtemelen 18. yüzyılın sonunda inşa edilmiştir. 1903 yılında ilinden Ayaklanmasının bastırılması sırasında bütün köy kilise ile birlikte ateşe verilmiştir.

Zvezdets köyünde yün dokuma atölyesi

Yün ve ipliklerin doğal bitkisel boyalarla boyanması, Istranca'daki kültürel mirasın bir parçasıdır. Atölyede, yün işlemenin tam döngüsünü öğrenebilir ve harika Istrandja şarkılarının tadını çıkarabilir, emman balı ve bitkisel çayları deneyebilirsiniz.

Zvezdets köyünde yün dokuma atölyesi

Zvezdets köyünde

(Resimler: Ivan Kamburov)

Doğa harikası "Asırlık meşe - blagun" -Tonçov pazlak bölgesi

Zvezdets köyünün 2 km doğusunda yer almaktadır. Asırlık ağaç yaklaşık 700 yaşında olup, çevresi 5.50 metre, yüksekliği yaklaşık 20 metredir ve çok iyi durumdadır.

(Kaynak: "Istranca" Doğa Parkı Kılavuzu, 2. baskı, 2013 yılı, Malko Tarnovo, sayfalar 86,88)

EVRENOZOVO

Evrenozovo köyü Malko Tarnovo'ya 28 km uzaklıktadır. Adı, yerel nüfus tarafından "ejderha evleri" olarak adlandırılan civardaki çok sayıda yapıyla ilişkilidir.

Bugün köyün sakinleri, Balkan Savaşı'nda Dereköy, Karakoç ve Pirog gibi Doğu Trakya köylerinden yerleşmiş olan mültecilerin torunlarıdır.

Çevrede çok sayıda **megalitik anıt** korunmuştur.

Köyün alanında **eski meşe ormanları** korunmaktadır.

Köy, korunan alan "**Mladejka Nehri'nin su kaynakları**" ziyareti için başlangıç noktasıdır.

Köyün koruyucuları Aziz Troitsa'dır.

Köy dükkanının çalışma saatleri sınırlıdır ve sadece en çok ihtiyaç duyulan malları sunar.

Köyde 11 yatak kapasiteli bir misafirhane bulunmaktadır.

BLİZNAK

Köy, Malko Tarnovo'ya 2 km uzaklıkta, en yüksek zirve- Dvata Bliznaka'nın yamacında yer alır. Bu yerin bir yerleşimi, Trakyalı kralların ve daha sonra Roma imparatorlarının zamanından beri var olmuştur. Burada bulunanlar: 2. Yüzyıla ait mermer kabartması, 4. Yüzyıldan kalma Roma imparatorlarının 499 gümüş sikke hazinesi.

Yakınında Trakyalılar zamanından korunmuş dolmenler vardır.

Bliznak köyünün sakinlerinin büyük bir kısmı, 1913'ten sonra buraya yerleşmiş olan Doğu Trakya'dan gelen mültecilerin torunlarıdır.

Köyün yakınında iki büyük karstik su kaynağı bulunur, eski meşe ormanları korunmuştur.

Golyamo Bukovo Manastırı, Bliznak köyünün 12 km kuzeybatısında, Golyamo Bukovo köyüne 4 km uzaklıkta yer almaktadır. 12. yüzyılda kuruldu ve on dördüncü yüzyılda keşiş Gregory of Sinait'in okulunun olduğuna inanılır. Modern biçiminde 19. yüzyılın sonlarında inşa edilmiştir. Bugün, bir kültür anıtı olan **Istranca'daki tek aktif manastır**. Tapınağın sunağında **"Hayat Veren Kaynak"** ayazması bulunur (www.svetimesta.com)

Manastıra off-road araba ile ulaşılabilir.

Bliznak köyü, Mladejka nehri ve Evrenozovo köyü yakınlarındaki arkeolojik yerleri ziyaret etmek için bir başlangıç noktasıdır.

Köyün koruyucusu Azize Meryem Ana'dır.

Kırsal dükkanın çalışma saatleri sınırlıdır ve sadece en çok ihtiyaç duyulan yiyecekleri sunmaktadır. Köyde 14 yatak kapasiteli bir misafirhane bulunmaktadır.

Korunan alan Bataka – Bliznak köyüne 4 km uzaklıkta bulunur. (Korunan alan ilan edilmesinin sebebi doğal ormanların yanı sıra, sarmaşıklarla kaplı Istranca meşesi ormanlarının korunmasıdır).

(Kaynak: "Istranca" Doğa Parkı Kılavuzu, 2. baskı, 2013 yılı, Malko Tarnovo, sayfalar 34, 76)

MLADEJKO

Mladejko köyü, eko-yol (Resim: Ivan Kamburov)

Mladejko köyü Burgaz şehrine 50 km, Malko Tarnovo'ya 32 km uzaklıkta, Burgaz - Malko Tarnovo ana yolunun 7 km batısında yer almaktadır ve köy, Mladejka nehri kaynağının yakınında yer almaktadır.

Köyün 1 km batısında, Istranca'nın Bulgaristan bölümündeki en büyük Erken Bizans kalesinin kalıntılarının yer aldığı "Golyamoto Kale" (Büyük Kale) mevkii bulunmaktadır. Mekan, Bliznaşka ve Evrenozovska nehirlerinin pitoresk kanyonları ile çevrilidir.

Bölgede çok sayıda yarasa kolonisinin yaşadığı yaklaşık 20 mağara bulunmaktadır. Kaleto Mağarası, su altındaki beş yarasa türünün yaşadığı Avrupa'daki birkaç mağaradan biridir.

Virat bölgesinin bulunduğu yerde köyün yakınında, nano ve kardiyovasküler sistem hastalıklarını iyileştirdiğine inanılan soğuk kaynak suyu olan yüzme havuzları inşa edilmiştir.

Mladejko köyünün koruyucusu Azize Meryem Ana'dır.

Mladejko köyünün sakinlerinin bir kısmı 1913'ten sonra buraya yerleşmiş olan ve çoğu Kofçaz kasabasından gelen Doğu Trakya'lı mültecilerin torunlarıdır.

Köyde 70 kişilik bir restorana sahip bir aile oteli vardır.

Kırsal dükkanın çalışma saatleri sınırlıdır ve sadece en çok ihtiyaç duyulan malları sunar.

Doğa harikası „Mladejka nehrinin kaynakları ve mağaralar“

Kaya formasyonlarının, mağaraların ve Erken Bizans kalesinin kalıntılarının korunması için ilan edilmiştir. Yöre, karstik manzaraya, sarkan ağaçlara, dik kayalara, fışkıran berrak su kaynaklarına, mağaralara sahiptir.

(Kaynak: "Istranca" Doğa Parkı Kılavuzu, 2. baskı, 2013 yılı, Malko Tarnovo, sayfa 96)

Mladejka Nehri yakınındaki eko-yola kolayca erişilebilir. Yön levhaları yerleştirilmiştir, bazı bölümler ahşap korkuluklarla sabitlenmiştir. Şömineli bir alan, egzotik banklar ve ahşap masalar vardır.

Köyden nehrin yaylalarına vadi boyunca uzanan yaklaşık 1 km'lik hafif bir yaya yolu vardır. Yayların üzerinde, Istranca'nın en büyük erken Bizans kalesi, Büyük Kale'nin kalıntıları bulunmaktadır.

Mladejko - Mladejko nehri kaynağı - Kalet - Evrenozovo - Mladejko olmak üzere 15 km uzunluğunda, dikkat çekici bir dairesel güzergah vardır. Büyük bir dinlenme yeri, nehrin üzerinde köprüler, gözlem kulesi, platform vb. özelliklere sahiptir.

Mladejka nehri kıyısında eko-yol (Resim: Emil Rashev)

ISTRANCA YEMEKLERİ VE GELENEKLERİ

Istranca köylerinde bölgeye özgü tipik yöresel yemekleri deneyebilirsiniz. Örneğin zelnik, kuru fasulye, çini üzerinde balık, vb.

Zelnik

Babini kolatsi

Çinide balık

Trahuli (palamut)

Çömlekte kuru fasulye

(Kaynak: Istranca Doğa Parkı Müdürlüğü Rehberi, 2. baskı, 2013, Malko Tarnovo, sayfa .204-205)..

Istranca kültür mirası, zengin halk folkloru, yerel halkın ritüelleri ve gelenekleri turistlere özel bir ilgi oluşturmaktadır.

Bazı ritüeller ve ilgili müzik ve şarkılar, inançlarla ve kökleri eski çağlarda olan bir dünya görüşü ile bağlantılı kutsallığa sahiptir. Istranca'da beş **Nestinar** köyü bulunur - Balgari, Gramatikovo, Kosti, Kondolovo ve Slivarovo.

Sirni Zagovezni'den sonra sadece Istranca'da doğurganlık ve bolluk için özel "**Be-yaz Kuker**" gelrneği vardır. Kukerin yüzü açık, kaşları kurumla siyaha boyanmış, üzerinde koyun postu vardır. Onunla birlikte, genç bir kız, yaşlı nine, doktor, koruyucular, berber, papaz vd. yürür. Köyün etrafında dolaşır, akşam da kukeri yürüyüşünü gerçekleştirirler. "Pali koş" ritüeli yerine getirilir. Bu, erkeklerin samanla dolu

yanan bir sepeti yüksekte taşıdığı bir ritüeldir. Etrafında büyük bir horon oluşturulur. Sepet düştüğünde herkes sağlık için üzerinden atlamaya çalışır.

Yerel düzeyde amatör gruplar fuarlar, festivaller, tatil yerlerinde performans sergileri ve Istranca'nın korunmuş ve aziz gelenek ve danslarını tanıtır.

Tsarevo Belediyesinde her yıl "Ateş ve Deniz" Sanat Festivali, Balık Festivali, "Deniz kenarında horon" dans kulüpleri ulusal festivali düzenlenir. "Istranca benim beşiğim" Uluslararası Folklor Festivali, Lozenets Uluslararası Caz Festivali yanı sıra, Ağustos ayında deniz haftası, bal festivali ve daha birçok etkinlik düzenlenir.

Sredets Belediyesi'nde geleneksel **Bojura Folklor** etkinliği düzenlenir.

Malko Tarnovo Belediyesi'nde bahar oyunları düzenlenir - **Fillek**. Ulusal **Folklor Festivali** "Istranca'da Horo" düzenlenir. Yaz aylarında ise kültürel etkinlikler ve şenlikler vardır.

Istranca'daki kültürel hayat zengin ve renklidir. Her yıl Mayıs ayında Istranca köylerinde **Zelenika Festivali** düzenlenmektedir. Festivaller, bölgedeki turistik fırsatları tanıtmak ve yerel halkın turizmin mümkün olduğuna inanması için Istranca Doğa Parkı Müdürlüğü tarafından organize edilmektedir.

SONUÇ

Istranca, coğrafi konumu nedeniyle turizm için çok popüler ve yaygın olarak kullanılmamaktadır. Aynı zamanda, Güney Karadeniz sahillerindeki deniz turizminin daha yoğun bir şekilde gelişmesi, deniz ve dağın birleşiminden oluşan yeni alternatifler gerektirmektedir. Dağ bölgesi birçok bakımdan benzersizdir ve ilgi çekicidir. Köy turizmi, avcılık, hobi gezileri, bilimsel, etno, yeşil turizm vb. alanlarda turizm fırsatları sunabilir.

Kıtalararası, Akdeniz ve Karadeniz ikliminin birleşimi; nehirlerin, barajların, av çiftliklerinin, rezervlerin, nadir bulunan flora ve faunanın temsilcileri, pek çok çağın kültürel ve tarihi eserleri, yerel halkın folkloru ile birleşerek, Istranca'yı rekreasyon ve turizm için cazip bir yer haline getirmektedir.

KAYNAKLAR (BÖLÜM 1)

Burgas Bölgesi 2014-2020 Bölgesel Kalkınma Stratejisi

Tsarevo Belediyesi'nin 2014-2020 dönemi için Belediye Kalkınma Planı

Sozopol Belediyesi'nin 2014-2020 dönemi için Belediye Kalkınma Planı

Primorsko Belediyesi'nin 2014-2020 dönemi için Belediye Kalkınma Planı

Malko Tarnovo Belediyesi'nin 2014-2020 dönemi için Belediye Kalkınma Planı

Sredets Belediyesi'nin 2014-2020 dönemi için Belediye Kalkınma Planı

Istranca Doğa Parkı Müdürlüğü Rehberi, 2. baskı, 2013, Malko Tarnovo

Yazar kolektifi 1999, Istranca-Doğal zenginlik, arkeolojik miras, manevi kültür, turizm. Malko Tarnovo

Bulgar Bilimler Akademisi, Ulusal Jeofizik, Jeodezi ve Coğrafya Enstitüsü, Yazarlar: Vasil Nikolov, Marina Yordanova, Ivanka Boteva „Bulgaristan Dağları“, üçüncü gözden geçirilmiş ve tamamlanmış baskı, Sofya 2013, "Prof. Marin Drinov" Yayınevi

Turizm Bilgi Merkezlerinden alınan bilgiler

Burgas bölgesel yönetim web sayfası <http://bsregion.org>

Malko Tarnovo Belediyesi resmi web sayfası www.malkotarnovo.org

Sredets Belediyesi resmi web sayfası www.obshtinasredets.bg

Sozopol Belediyesi resmi web sayfası www.sozopol.bg

Primorsko Belediyesi resmi web sayfası www.primorsko.bg

Tsarevo Belediyesi resmi web sayfası www.tsarevo.net

Primorsko Tarih Müzesi, www.museumprimorsko.bg

"Prof. Alexander Fol" Belediye Müzesi, Malko Tarnovo

Ulusal Turizm Sicili, Turizm Bakanlığı <https://ntr.tourism.government.bg/>

www.strandja.bg

www.api.bg

www.wikipedia.bg

<http://poseti.guide-bulgaria.com>

<http://bg.guide-bulgaria.com>

"Bulgaristan'da 100'den Fazla Doğa Harikası" www.fiut.bg/catalog/series/poveche-ot-100

www.nasamnatam.com/darjava/bulgaria.html

www.opoznai.bg

<http://strannik.bg>

<http://bulgariatravel.org>

<http://www.regionalprofiles.bg/var/docs/Editions/Regional-Profiles-2016---EN.pdf>

www.tsarevo.info

<https://rezervaciq.com>

www.razhodka.com

www.greencorridors.burgas.bg

www.journey.bg

www.svetimesta.com

www.googlemaps.bg/dir

www.rooms.bg

<http://www.tourism-hotels-bulgaria.com>

www.peika.bg

http://www.biodiversity.bg/files/File/Bourgaz-programa_natura2000.pdf

<https://www.facebook.com/pg/Национален-археологически-резерват-Деултум-Дебелт>

BÖLÜM 2

ISTRANCA BÖLGESİ TURİSTİK KAYNAKLAR (TÜRKİYE)

DOĞA ROTASI

1. Dupnisa Mağarası
2. İğneada
3. Limanköy
4. Longoz Ormanları Milli Parkı
5. Demirköy
6. Kıyıköy
7. Beğendik Köyü
8. Hamdi Bey Köyü
9. Kofçaz Yamaç Paraşütü
10. Istrancalar (Yıldız Dağları)
11. Trekking Rotaları

1. DUPNİSA MAĞARASI

Kırklareli'nin Demirköy ilçesinde yer alan Dupnisa Mağarası **3150 metre** uzunluğuna sahip olup, Trakya bölgesinde turizme açık tek mağaradır. Yeraltında olması ile farklı bir yapıya sahip olan Bulgarca "Karadelik" anlamına gelen Dupnisa Mağarası'nın 3 farklı girişi bulunmaktadır. Dupnisa Mağarası giriş kapıları **Dupnisa Dolin, Kuru Mağara ve Kız Mağarası** olarak isimlendirilmiştir. Dupnisa Mağarası'nın ilk bin metresi su ile dolu olup, en derin girişe sahip olan Dupnisa Dolin kapısıdır. Mağara içinin yarasalarla dolu olması, Dupnisa Mağarası'na oldukça ürkütücü bir özellik katmaktadır.

Istranca Bölgesini ziyaret etmekte olan turistlerin mutlaka görmeleri gereken bir mağara olan Dupnisa Mağarası, görünümü ve özellikleriyle turistler için oldukça ilgi çekici turistik mekanlardan biridir. Dupnisa Mağarası içinde bulundurduğu göller ve göl üzerlerine düşen duvar saçakları ile ilginç bir görünüm oluşturmaktadır.

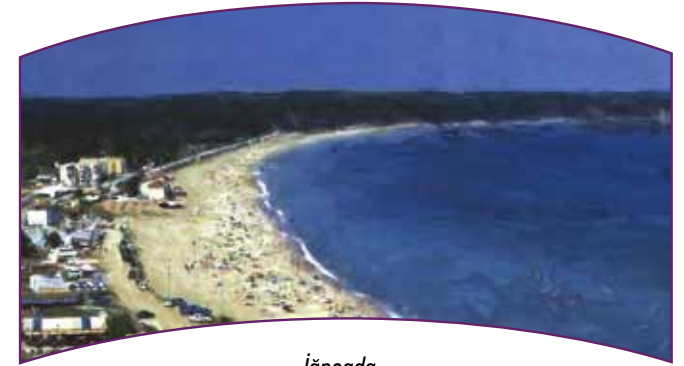

Dupnisa Mağarası - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)

2. İĞNEADA

Kırklareli'nin Demirköy ilçesine bağlı olan İğneada, Trakya'nın Karadeniz sahil şeridinde kalır. Karadeniz'in batı ucundan başlamak üzere 20 kilometrelik sahiliyle

misafirlerini ağırlayan bölge, il merkezine yaklaşık 100 km uzaklıktadır. İğneada; koruma altına alınmış olan gölleri, çeşitli ormanları, nadir bulunur manzarası ve tadına doyum olmayan balıkları ile görülmeye değer şirin bir beldemizdir. Bir ekosistemler bütünü olan İğneada'da tuzlu su gölleri, bataklıkları ve kıyı kumulları bir arada bulunmaktadır. Longoz ormanları, gölleri ve denizi, zengin kültürü ve tarihiyle görülmeye değer bir turizm merkezi olan İğneada, doğallığını koruyabilmiş nadir beldelerimizden biridir. Bu şirin tatil beldesi; başta doğa fotoğrafçılığı olmak üzere, kampçılık ve çeşitli diğer doğa aktiviteleri ile ilgilenen turistler tarafından oldukça talep görmektedir.

İğneada -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)

(Kaynak: <https://www.google.com.tr/maps/search/>)

3. LİMANKÖY

Karadeniz'in en batısındaki deniz fenerine ev sahipliği yapan Limanköy İğneada'da 4 km uzaklıkta bulunmakta olup, deniz seviyesinden 50-60 metre yükseklikte yer almaktadır. Halk arasında Fransız Feneri olarak da bilinen Fener, Sultan Abdülmecit döneminde Fransızlara yaptırılmıştır. Dikdörtgen planlı bir idari bina ve silindirik fener kulesinden oluşmaktadır. Günümüzde 100'lük halojen ampul ve plastik yansıtıcıların kullanımı ile 20 mil uzaktan bile görülebilen Fener, geçmişte kurma koluyla kurulan gaz yağı ile denizi aydınlatıyordu.

Limanköy, oldukça etkileyici bir doğaya sahip, 150 yıllık bir tarihi geçmişi ve ilginç bir kuruluş hikayesine olan bir beldemizdir. Limanköy'ün; 150 yıl önce Romanya'dan göç eden bir topluluğun deniz fenerinde tek başına yaşayan bir kişi tarafından ikna edilerek, beldeye yerleşmesi sonucu kurulduğu söylenmektedir. Dünyada bulunan 3 longoz ormanından biri olan İğneada Longoz Ormanları Limanköy'e çok yakın bir mesafededir.

Limanköy -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)

(Kaynak: <https://www.google.com.tr/maps/search/>)

4. LONGOZ ORMANLARI MİLLİ PARKI

İğneada Longozu, Karadeniz kıyısında Türkiye - Bulgaristan sınırında yer almakta olup, mevsimsel longoz (subasar) ormanları, tatlı su gölleri, bataklıkları ve kıyı kumullarını bir arada bulunduran nadir bulunan ekosistemlerdendir. 2007 yılında Istanca Bölgesindeki 3.155 hektarlık alan milli park olarak ilan edilmiştir. Longoz (subasar) ormanları, uluslararası ölçekte de ender bulunan ormanlardan biridir. Bu tip ormanlara ülkemizin bazı bölgelerinde de bulunmakla birlikte, büyüklüğü ve karakteristik özellikleri ile diğerlerinden farklılık göstermektedir. İğneada'da Saka Gölü, Erikli Gölü ve Mert Gölü Longozu olmak üzere 3 ayrı longoz ormanı bulunmaktadır.

Longoz Ormanları Milli Parkı -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)

İğneada kıyı kumulları bölgedeki subasar ormanlar ile birlikte alanın en hassas ekosistemlerini meydana getirmiş olup, çevre şartlarının etkisiyle doğallığını yitirmemiş nadir kumul ekosistemlerindendir. Bölgedeki kıyı kumulları, üzerinde yaşamını sürdüren nadir ve endemik bitkiler nedeniyle, korunması gereken habitatların başında gelmektedir.

İğneada longoz ormanlarında çok sayıda memeli (geyik, karaca, yaban domuzu,

kurt, tilki, çakal, yaban kedisi, sansar, porsuk, yarasa, su samuru vb.); 194 kuş türü (çüce karabatak, ak kuyruklu kartal, küçük kerkenez, küçük yeşil ağaçkakan vb.); bazı sürüngen ve iki yaşamlılar (pürtüklü semender, gece kurbağası, oluklu kertenkele, yeşil kertenkele, ince kertenkele, yılan ve kaplumbağa vb.); benekli bakır kelebeği ile büyük teke böceği gibi böcekler ile tatlı su kaya balığı, dere hamsisi, kurt balığı, deniz iğnesi, noktalı inci balığı, taş yiyen balık, acı balık, Karaburun balığı gibi balıklar yaşamaktadır.

İğneada Longoz Ormanları Milli Parkının en sulak bölümlerinde kızılgağaç ve dişbudak, nispeten daha kuru bölümlerinde ise saplı meşe başta olmak üzere çeşitli meşe türleri bulunmaktadır. Tırmanıcı bitki türleri ormanın sahip olduğu en belirgin özelliğdir. Milli Park, uluslararası sözleşmelerle koruma altına alınan bitki türlerinin bulunduran zengin florasıyla oldukça önemli bulunmaktadır. Milli Park, Avrupa ölçeğinde ve küresel ölçekte tehdit altında bulunan endemik ve nadir bir çok bitki türünü içermektedir.

5. DEMİRKÖY

Demirköy, Istranca (Yıldız) dağları üzerinde 400 metre yükseklikte bulunan az nüfuslu yeşil bir yerleşim merkezidir. Istranca Ormanları'nın arasında yer alan Demirköy doğal güzellikleri ve sunduğu eşsiz manzara ile doğa fotoğrafçıların cazibe merkezi olarak gördüğü bir ilçemizdir. İstanbul'un fethinde kullanılan topların döküldüğü Osmanlı döneminde inşa edilen Fatih Dökümhanesi de Demirköy'de bulunmaktadır. Bir zamanlar Trak kabilelerine de ev sahipliği yapmış olan Demirköy'ün dağ çileği, alabalık ve orman balı da çok ünlüdür.

Demirköy -

(www.bosnakmedya.com/kirklarelinin-bosnak-koyu-balaban-velika/)

[Kaynak: <https://www.google.com.tr/maps/search/>]

6. KIYIKÖY

Kıyıköy Kırklareli'nin Vize ilçesine 40 km uzaklıkta bulunmakta olup, doğal güzellikleri ile ön plana çıkmış küçük bir sahil kasabasıdır. Karadeniz'e kıyısı olan bu kasabının etrafı ormanlarla kaplıdır ve içinden Pabuçdere ve Kazandere dere-leri geçmektedir. Kıyıköy el değmemiş doğası, benzersiz manzaraları ve lezzetli balıkları ile turistlerin ilgi duyduğu turistik bir beldemizdir. Lidyalılar tarafından MÖ 500'lü yıllarda kurulmuş olan Kıyıköy, tarih boyunca Traklar, Persler, İskitler, Medler ve Cenevizliler gibi uygarlıklara yerleşim yeri olmuştur. Dünyanın en eski taş oyma manastırlarından biri olarak bilinen Aya Nikola Manastırı da buradadır. Yöre halkı geçimini balıkçılık, tarım, hayvancılık ve ormancılıktan sağlamaktadır. Tarihi varlıkları, doğal güzellikleri, denizi ve kumsalları, büyük ölçüde bozulmamış doğal dokusu ile Kıyıköy ziyaretçilerine bir çok güzellikler sunmaktadır.

Kıyıköy -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)

7. BEĞENDİK KÖYÜ

Türkiye'nin Karadeniz kıyısındaki en batı noktası olan Beğendik Köyü 3 kilometre uzunluğunda bir sahile ve hiç kirletilmemiş oldukça temiz bir denize sahiptir. Köyün içinde olan Rezve Deresi, Türkiye - Bulgaristan arasında bir sınır görevi görüyor. Dere ismini, hemen yanındaki Bulgaristan sınırında bulunan ve Mutlu an-

lamına gelen Rezovo Köyü'nden alıyor. Yöre halkının temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Konaklama tesisi bulunmaması nedeniyle bu köyde uzun süreli tatil yapmak mümkün olmayıp, ancak günü birlik geziler için uygun bir yerdir. Beğendik Köyünde görülmeye değer bir deniz feneri de bulunmaktadır.

Beğendik Köyü -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)

8. HAMDİ BEY KÖYÜ

Kırklareli'nin Demirköy ilçesine bağlı bir köy olan Hamdi Bey Köyü, Istranca Ormanlarının arasında yer almakta olup, doğal güzellikleri ile dikkatleri üzerine çekmektedir. Sunduğu eşsiz manzara ile doğa fotoğrafçıları tarafından büyük ilgi görmektedir.

Hamdi Bey Köyü -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)

9. KOFÇAZ YAMAÇ PARAŞÜTÜ

Kofçaz ilçesine bağlı Elmacık Köyünde bulunan alanda, paraşüt sporuna yeni başlayacaklara uygun arazi yapısı bulunmaktadır. Proje, Kofçaz ilçesinde bir yamaç paraşütü merkezi olması, bölge turizm ve ekonomisinin gelişmesi için yapılmıştır.

Kofçaz Yamaç Paraşütü -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)

10. ISTRANCALAR (YILDIZ DAĞLARI)

Istranca (Yıldız) Dağları, Trakya'nın Karadeniz kıyılarına paralel olarak Bulgaristan'dan İstanbul'a kadar uzanan yaklaşık 300 kilometrelik sıra dağlardan oluşmaktadır. Bu sıra dağların en yüksek noktası ise yaklaşık 1.031 metrelik Mahya Dağı zirvesi olup, Kırklareli ili içinde bulunmaktadır. Sahip olduğu biyolojik çeşitlilik sayesinde önemli bir doğa koruma alanıdır. Istrancalar içerdiği bitki örtüsü ve doğa yapısı ile bir çok doğa araştırmasına konu olmakta ve bilim ile uğraşanların ilgi alanında yer almaktadır. Ergene Nehri'ni besleyen su kaynakları bu bölgede bulunmakta olup, oldukça zengin su kaynaklarına sahiptir. Benzersiz doğal güzellikleri sayesinde doğa fotoğrafçılığı başta olmak üzere doğa yürüyüşleri, bisiklet, kamp için oldukça uygun bir bölgedir.

Istranca (Yıldız) Dağları -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)

11. TREKKİNG ROTALARI

Uzun ve zorlu yolculuk anlamına gelen trekking, dayanıklılık isteyen bir doğa turizmi çeşididir. Kırklareli'nde trekking yapılabilecek pek çok yer mevcuttur. Bu trekking parkurları doğal çeşitliliğin de en yoğun olduğu yerlerdir. Denizi, , longoz ormanları, gölleri, dereleri ve bol oksijenli havasıyla tam bir doğa harikası olan İğneada Longoz Ormanları Milli Parkı, Kasatura Körfezi Tabiatı Koruma Alanı, Kavaklı Meşe Korusu Tabiat Parkı, Dupnisa Mağarası, Balaban (Velika) Deresi, Vize Panayır Deresi, Vize Tekkaya, Mutlu (Rezve) Dere, trekking yapılabilecek yerlerdendir.

Aşağıda yaygın olarak kullanılan birkaç yürüyüş yolu yer almaktadır.

1. Beypınar Köyü- Dupnisa Mağarası arası yaklaşık 9 Km. lik yürüyüş yolu, (Kelebek ve flora zenginliği)
2. Beypınar Köyü – Fatma Kaya Mevkii arası yaklaşık 7 Km. yürüyüş yolu, (Farklı ağaç çeşitleri)
3. Beypınar Köyü – Balaban Köyü arası yaklaşık 13 Km. yürüyüş yolu, (Flora, kelebek ve su kaynakları)
4. İğneada Yolu Çavdar Mevkii - Balaban Köyü arası yaklaşık 7 Km. yürüyüş yolu, (Mantar ve flora çeşitliliği, bol oksijen)

5. Çiftekaynaklar Mevkii - Cehennem Şelalesi Mevkii yaklaşık 7 Km. yürüyüş yolu, (Şelale ve kuş sesleri arasında bir yürüyüş. Sonbaharın bütün renklerinin görülebileceği bir parkur.)
6. Çiftekaynaklar Mevkii - Dev Kayın- Monopetra (Tek Kaya) - Demirköy Fatih Demir Dökümhanesi Mevkii yaklaşık 15 Km. (Sergen Havzasının en büyük kayın ağacının görüldüğü, Monopetraya'dan Ergene Ovası manzarasının izlendiği ve tarih ile iç içe bir yürüyüş parkuru.)

TARİH ROTASI

1. Kırklareli Müzesi
2. Atatürk Evi
3. Ali Rıza Efendi Kültür Evi
4. İğneada Deniz Feneri
5. Demirköy Fatih Dökümhanesi
6. Yayla Mahallesi ve Tarihi Evleri
7. Vize Kalesi
8. Kırıkköy Kalesi
9. Pınarhisar Kalesi
10. Vize Antik Tiyatrosu
11. Babaeski Köprüsü
12. Akarca Köprüsü
13. Alpullu (Sinanlı) Köprüsü
14. Hızırbey Hamamı

15. Kırk Şehitler Abidesi
16. Kırklareli Garı
17. Seyfioğlu Tabyası ve Taş Tabya
18. Aşağı Pınar Höyüğü
19. Kanlıgeçit Höyüğü
20. Yöresel Dokumalar

1. KIRKLARELİ MÜZESİ

1894 yılında yaptırılan, uzun süre Belediye Başkanlığı Binası olarak kullanılan yapı, 14 Ocak 1994 tarihinde teşhire açılmıştır. Müze, kültür ve tabiat, etnografya ve arkeoloji bölümlerine sahiptir. Müzede 2014 yılı sonu itibarıyla; 2767 adet arkeolojik, 876 adet etnografik, 2867 adet sikke, 34 adet mühür ve mühür baskısı olmak üzere toplam 6544 adet eser bulunmaktadır.

Kırklareli Müzesi -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

2. ATATÜRK EVİ

Büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün Selanik'de doğup büyüdüğü evin birebir aynısı Kırklareli Belediyesi tarafından halkın da maddi ve manevi desteği ile Yayla Mahallesi'nde yaptırılmıştır. Kentin ilk yerleşim yeri olan Yayla Mahallesi'nde 960 metrekare alan üzerine 317,74 metrekaresi kapalı alan olmak üzere üç katlı inşa edilen evde, Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Zübeyde Hanım ve Ali Rıza Efendi'nin heykelleri bulunmaktadır. Evde aynı zamanda Atatürk'ün Kırklareli'ne geldiği dönemde kullandığı çatal, kaşık, bardak, tabak gibi birçok araç gereç de yer almaktadır. Bahçesinde çiçeklerden oluşturulan Atatürk'ün imzasının bulunduğu evde, Atatürk'ün kullandığı demir tekerlekli traktörün bir benzeri de sergilenmektedir.

Atatürk Evi -

(<http://www.turkiyeturizm.com/ataturk-evini-6-ayda-100-bin-kisi-ziyaret-etti-56368h.htm>)

Atatürk Evi - Bulgaristan ve Türkiye'den öğrencilerin ortak çalışma ziyareti.
(Resim Proje ortağı 3 tarafından sağlanmaktadır)

3. ALİ RIZA EFENDİ KÜLTÜR EVİ

"Kentsel Sit Alanı" olarak belirlenen Yayla Mahallesi içinde yer alan Ali Rıza Efendi Kültür Evi, Trakya Kalkınma Ajansının desteğiyle Kırklareli Belediyesi tarafından yaptırılmıştır. Türkiye, Yunanistan, Karadağ ve Bulgaristan'ın ortak kültürel değerlerin sergileneceği Kent Kültür Evi'ne, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün babası Ali Rıza Efendi'nin adı verilmiştir. Kültür Evi'nde birer oda Bulgaristan, Yunanistan ve Karadağ'a verilmiş ve bu odalar söz konusu ülkelerin kültürlerini yansıtacak malzemelerle döşenmiştir. Evin diğer bölümleri ise Türk kültürünü yansıtmaktadır. Mutfak Odası, Fatma Efe Odası, yatak odası, oturma odası gibi bölümlerde Türk halkının günlük yaşamını yansıtan malzemeler yer almaktadır.

Ali Rıza Efendi Kültür Evi -

(<https://kirkklareli.bel.tr/2018/01/02/ali-riza-efendi-kent-kultur-evi-acildi/>)

4. İĞNEADA DENİZ FENERİ

Karadeniz'in en batısındaki deniz fenerine ev sahipliği yapan Limanköy İğneada'ya 4 km uzaklıkta bulunmakta olup, deniz seviyesinden 50-60 metre yükseklikte yer almaktadır. Halk arasında Fransız Feneri olarak da bilinen Fener, Sultan Abdülmecit döneminde Fransızlara yaptırılmıştır. Dikdörtgen planlı bir idari bina ve silindirik fener kulesinden oluşmaktadır. Günümüzde 100'lük halojen ampul ve plastik yansıtıcıların kullanımı ile 20 mil uzaktan bile görülebilen Fener, geçmişte kurma koluyla kurulan gaz yağı ile denizi aydınlatıyordu.

İğneada Deniz Feneri -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

5. DEMİRKÖY TARİHİ FATİH DEMİR DÖKÜMHANESİ

Kırklareli'nin Demirköy ilçesine güneydoğu istikametinden 3.800 m. mesafede bulunmaktadır. Döneminin en modern dökümhanesi kabul edilmekte ve Demirköy Tophane-i Amiriye İşletmeleri olarak anılmaktadır. Osmanlı ordularının bir kısım savaş malzemeleri ile gemi, top ve silah yapımında kullanılan demir aksamın bir kısmı burada üretilmekteydi. Özellikle 1453 yılında İstanbul'un fethinde kullanılan topların güllerinin bir kısmının burada döktürüldüğü bilinmektedir. Osmanlı dönemine ait olan bu demir dökümhanesinde enerji su ile sağlanıyordu. Demir Çağı süresince madencilik açısından büyük öneme sahip olduğu anlaşılan Demirköy ve çevresinin,

Osmanlı döneminde önemini daha da arttırdığı görülmektedir. Dökümhanenin 15 ve 19. yy arasında döneminin en ileri teknolojilerini kullanarak sürekli üretim yaptığı tahmin edilmektedir.

Demirköy Fatih Dökümhanesi -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

6. TARİHİ KIRKLARELİ EVLERİ

Kırklareli Yayla Mahallesi; Bulgar, Rum ve Yahudi nüfusa sahip bir mahalledir. Türk mimarisini yansıtan evlerin bulunduğu bir açık hava müzesi niteliğindedir. Yayla Mahallesi'nde bulunan tarihi evlerin 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında yapıldığı düşünülmektedir. Bazı evler Türk mimarisini yansıtırken bazı evler de Rum ustalar tarafından neo klasik tarza uygun olarak ahşap, taş ve kerpiç malzemeler kullanılarak inşa edilmiştir. Günümüzde kentsel sit alanı olarak ilan edilmiştir.

Yayla Mahallesi ve Tarihi Evleri -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

7. VİZE KALESİ

Vize'nin Kale Mahallesi'nde olan surlar, şehrin kuzey ve batısını kuşatmaktadır. İlk inşasının M. Ö.72 - 76 yıllarında başlanan kale, Bizanslılar döneminde (527 - 565) tekrar tamir edilmiştir. Düzgünce kesilen iri taşların üst üste yerleştirilmesi ve sağlam bir harçla aralarının doldurulması yöntemiyle yapılmıştır. Eski surların yapımında yumuşak, sarımsı taş bloklar, kuzeydeki sur bedenlerinde ise düzgün kesilmiş, mavimsi taşlar kullanılmıştır. Kale, iç ve dış kale olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Vize şehri surlarının batı ve güney kısımları halen ayakta. Batı tarafındaki surlar üzerinde birkaç burç, bunların önünde su yollarını korumak üzere yapılan bir burç daha vardır. Güney surları 3-4 m. yüksekliğe kadar korunabilmiş olup, büyük taş bloklarla yapılmıştır.

Vize Kalesi -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

8. KIYIKÖY KALESİ

Vize ilçesi, Kıyıköy kasabasını önemli oranda kuşatan, Bizans döneminde (6. yüzyıl) yapılmış ve 9. ve 10. yüzyıllarda onarım görmüş bir kaledir. Kale, Kazandere ile Pabuçdere arasında denize doğru uzanan bir yamaçta kurulmuş olup, batı cephesi düz araziye doğru inmektedir. Kale surlarının kesme düz-

gün taşlarla kaplı ve içinin moloz dolgu olduğu görülmektedir. Bazı bölümlerde duvar kalındığı 2.20 m., yüksekliği ise 2.50 m. civarındadır. Surlar ise bazı yerlerde 6 m'ye kadar yükselmektedir. Güney surlarının gizli bir kapısı bulunmakta olup, kaleden bu kapıya 180 basamak merdivenle inilmektedir. Tuğla üzerine kesme blok taş kaplamadan oluşan Saray Kapısı bugüne kadar iyi korunmuştur. Üçüncü burçtan altıncı burca kadar 13 m. genişliğinde bir savunma hendeği vardır. Vize Kapısı taş ve tuğla hatıllarla örülmüş olup 1991 yılında restorasyona uğramıştır.

Kıyıköy Kalesi -

(<http://duygusalrotalar.blogspot.com/2017/06/kiyikoy.html>)

9. PINARHİSAR KALESİ

Pınarhisar Kalesi, Kırklareli ilinin Pınarhisar ilçesinin merkezinde bulunmakta olup günümüze kadar bütünlüğünü koruyarak gelebilmiş olan tarihi eserlerden biridir. Kale ve sur kalıntılarının kesin yapım tarihi bilinmemekle birlikte, yapım mimarisine bakılarak, 5.yy Bizans'ına ait bir yapı topluluğu olduğu düşünülmektedir. Karakol niteliği taşıyan Pınarhisar Kalesi, genel olarak doldurulma moloz taşlar kullanılarak inşa edilmiş olup iyi bir işçiliğe sahiptir.

Pınarhisar Kalesi -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

10. VİZE ANTİK TİYATROSU

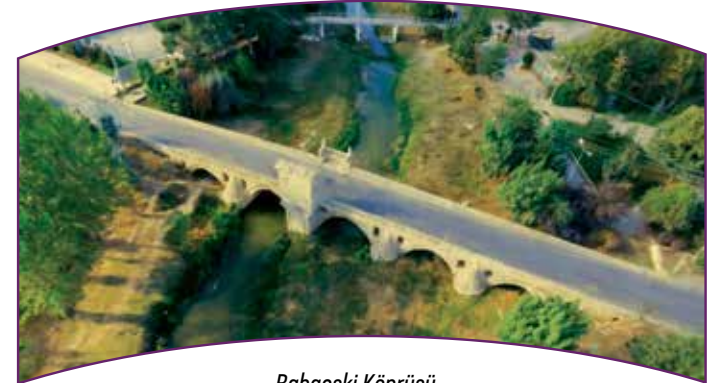
Vize Antik Tiyatrosu, Kırklareli'nin Vize ilçesinin merkezinde bulunmaktadır. 1995-1997 yılları arasında gerçekleştirilen kazı çalışmaları sonucunda elde edilen bulgular, tiyatronun Roma dönemine ait olduğunu düşündürmektedir. Kazılarda antik tiyatronun oturma kademeleri, yan yollar, sahne binası ve orkestra kısmı gün yüzüne çıkarılmıştır. Roma - Bizans - Osmanlı Dönemlerine ait cam, metal ve seramik parçaları, imparatorlara ait sikkeler yanında 4 tane sahne rölyefi ve bir kadın heykeli de bulunmuştur. Tiyatronun tamamının ortaya çıkarılarak ören yeri haline getirilmesi amacıyla çalışmalar devam etmektedir. Kazı çalışmaları sonucunda burada bulunmuş olan yapılar Kırklareli Müzesi'nde sergilenmektedir.

Vize Antik Tiyatrosu -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

11. BABAESKİ KÖPRÜSÜ

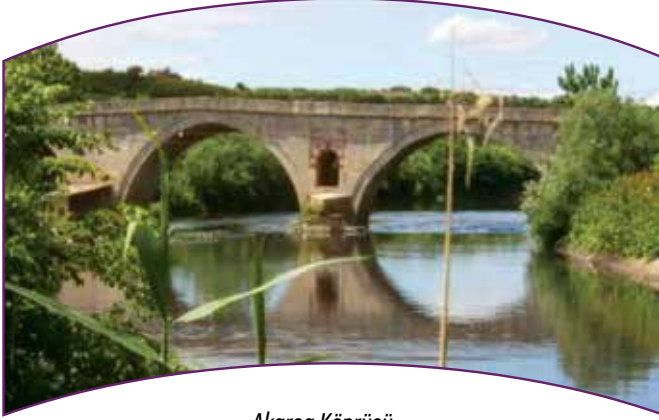
Kırklareli ili, Babaeski ilçe sınırında bulunan Babaeski Köprüsü, 1633 yılında 4. Murat Döneminde Anadolu'dan Balkanlara giden askeri ve ticaret yolu üzerinde inşa edilmiştir. Kesme taş kaplı, kargir bir köprü yapısına sahip olan Babaeski Köprüsü 6 kemerli olarak inşa edilmiştir. Günümüzde Babaeski Köprüsü faal olarak kullanılmaktadır.

Babaeski Köprüsü -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

12. AKARCA KÖPRÜSÜ

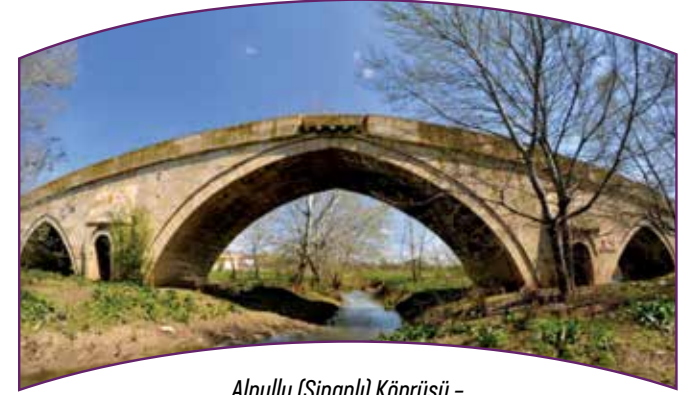
Osmanlı döneminde yapıldığı tahmin edilen Akarca Köprüsü Uzunköprü-Edirne yolu üzerinde, Pehlivanköy'e Uzunköprü tarafından girişte bulunan Ergene Nehri üzerinde yer almaktadır. 7 gözlü olarak yapılan köprü, bugün halen kullanılmaktadır. Yapılış yılı kesin olarak bilinmemekle birlikte, yapılış şekli, malzeme ve kullanım amacı dikkate alındığında 16.yy'da Osmanlı döneminde yapıldığı düşünülmektedir.

Akarca Köprüsü -
(<http://www.tgdturkey.com/tr/kirklareli/foto-galeri/pehlivankoy-akarca-koprusu/pehlivankoy-akarca-koprusu-1.html>)

13. ALPULLU (SINANLI) KÖPRÜSÜ

16. yüzyılda Sokullu döneminde yapılan Alpulu (Sinanlı) Köprüsü, Mimar Sinan'ın en muhteşem anıtsal köprüsüdür. Kemerleri sivri olup, 76 cm'lik çevre taşları tek taştan oluşmaktadır. Başka hiçbir köprüde genişliği 2, 5 m'yi bulan kemer taşına rastlanmamaktadır.

Alpulu (Sinanlı) Köprüsü -
(<https://tr.pinterest.com/pin/157837161922330706/>)

14. HIZIRBEY HAMAMI

Çifte Hamam adıyla da bilinen Hızırbey Hamamı, Hızırbey Külliyesi'nin bir parçası olup Kırklareli Merkez'de bulunmaktadır. Hamamda erkek ve kadınlar için çifte giriş bulunduğu için "Çifte Hamam" olarak anılmaktadır. Külliye'nin diğer bir parçası olan arasta ile bitişik bir şekilde inşa edilmiştir. 1383 yılında Köse Mihalzade Hızır-bey tarafından geleneksel Osmanlı mimarisine göre yaptırılmıştır. Duvarlarının dış yüzeyi ve kubbe fenerleri düzgün köfeki kaplamadan oluşmaktadır.

Hızırbey Hamamı -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

15. KIRK ŞEHİTLER ABİDESİ

Kırk Şehitler Abidesi, 1363 yılının ilkbaharında (Padişah I. Murat Hüdavendigâr Dönemi) Demirtaş Paşa komutasındaki Türk ordularının Kırklareli'ni Bizanslılardan alması sırasında şehit düşen Kırk Akıncı adına yaptırılmıştır. 0 adet mermer sütunla çevrili, 40 şehidin isimlerinin yazılı olduğu mermer lâhidin de bulunduğu dikdörtgen planlı abidenin iki yanında, mermer kenarlı ortası toprak ve çiçek ekili iki mezar daha vardır.

Kırk Şehitler Abidesi -

(www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kirklareli/gezilecekler/kirk-sehitler-aniti)

16. KIRKLARELİ GARI

İstasyon Gar'ı ve tren hattı Avusturyalı bir inşaat firması tarafından 1873 yılında Edirne-İstanbul hattına Alpullu'da kavuşarak Kırklareli'ni İstanbul'a bağlamak amacıyla yapılmıştır. Bir Fransız firması tarafından da işletilmiştir. Gar şu an kullanılmamakta olup etrafındaki çeşitli eğlence alanlarıyla şehrin en güzel meşire yerlerinden biri haline gelmiştir.

Kırklareli Garı -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

17. SEYFİOĞLU TABYASI VE TAŞ TABYA

Seyfioğlu Tabyası Kırklareli il merkezinin 3 kilometre kuzeydoğusunda, Taş Tabya ise 3 kilometre kuzeybatısında yer almaktadır. Seyfioğlu Tabyası ve Taş Tabya, 1877- 1878 Osmanlı- Rus Savaşı'ndan sonra güvenlik amacıyla inşa edilmiştir. Düşman saldırılarına karşı yapılan tabyaların yapımına 1879 yılında başlanmış olup, yapımı 1890 yılında tamamlanmıştır. Seyfioğlu Tabyası ve Taş Tabya inşa şekli bakımından Edirne Tabyaları'na benzemekte olup, savunma amacı bakımından farklılık göstermektedirler.

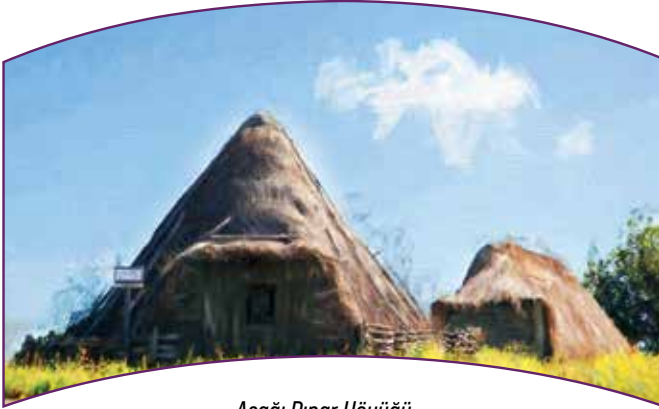

Seyfioğlu Bastion ve Rock Bastion -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

18. AŞAĞI PINAR KÖYÜ HÖYÜĞÜ

Aşağı Pınar Höyüğü, Kırklareli Merkez'e 3 kilometrelik bir mesafede bulunmaktadır. Çok eski bir tarihe sahip olan höyük ilk olarak 1980 yılında fark edilmiştir. Keşfedildiği dönemde "Salhana" adı ile kayıtlara geçmiştir. 1993 yılında burada başlanan kazı çalışmaları sonucunda elde edilen kalıntılar sayesinde, bölgenin Neolitik Çağ'da yerleşim yeri olarak kullanıldığı bilgisine varılmıştır. Aşağı Pınar Höyüğü, Trakya'da bulunan en eski çiftçi-köy yerleşim yeridir. 3000 metrekairelik bir alanda yer alan Aşağı Pınar Höyüğü, Kırklareli'nin en geniş arkeolojik kazı çalışması alanıdır.

Aşağı Pınar Höyüğü -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

19. KANLI GEÇİT HÖYÜĞÜ

Kanlıgeçit Höyüğü, Kırklareli il merkezinin güneyinde bulunmaktadır. Tarihi bir höyük olma özelliğine sahip olan Kanlıgeçit Höyüğü, şehrin bir diğer tarihi alanı olan Aşağı Pınar Höyüğü'ne 300 metrelik bir mesafede bulunmaktadır. Tarihi M.Ö. 3000'li yıllara dayanmaktadır. Balkanlar'da bilinen en eski kentsel yerleşim birimi olup, Trakya'daki ilk ve tek Tunç Çağı'na ait Anadolu koloni yerleşim yeridir. İlk olarak Tunç Çağı'nda oluşmaya başlamış olan Kanlıgeçit, buradaki kervan yollarının

en eski örneklerindendir. Höyük; kuzey, doğu ve güney olmak üzere 3 ayrı bölümden oluşmaktadır. Kanlıgeçit Höyüğü'nde çeşitli kazı çalışmaları sürdürülmekte olup, ilk arkeolojik kazı çalışmaları 1994 yılında yapılmıştır.

20. YÖRESEL DOKUMALAR

Kırklareli El Sanatları, yöreye özgü motifleri sayesinde oldukça değerlidir. Özellikle Kırklareli'nin Poyralı Köyü'ne ait olan el dokumaları meşhurdur. Kırklareli ve civarında hayvancılığın yaygın olarak yapılmasından dolayı hammadde konusunda sıkıntı çekilmemekte, bu durumda dokumacılığın yaygın olarak yapılmasını sağlamaktadır. M.Ö. 8000'li yıllara dayanan bir tarihe sahip olan Kırklareli dokumacılığı, yatay ahşap tezgahlarda yün ipliğinden yapılan seccade, heybe, torba ve yolluk dokuması ile günümüzde de hala devam etmektedir.

Yöresel Dokumalar -

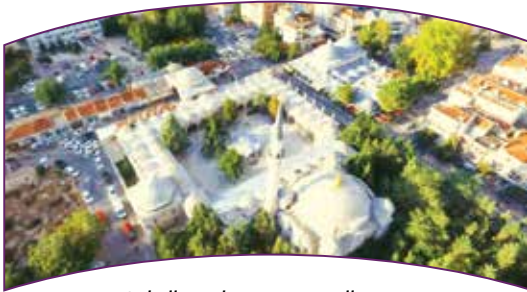
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

İNANÇ ROTASI

1. Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi
2. Hızırbey Külliyesi ve Hızırbey Camii
3. Cedid Ali Paşa Camii
4. Küçük Ayasofya Kilisesi (Gazi Süleyman Paşa Camii)
5. Aya Nikola Manastırı
6. Mağara Manastırı

1. SOKOLLU MEHMET PAŞA KÜLLİYESİ

Kırklareli Lüleburgaz ilçesinde bulunan Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi, Eski-İstanbul-Edirne yolu üzerindeki menzil yerinde bulunmaktadır. 1569 yılında Sokollu Mehmet Paşa tarafından dönemin baş mimarı Mimar Sinan ve ekibi Hassa Mimarlar Teşkilatı'na inşa ettirilmiştir. Külliye; cami, medrese, kervansaray, tabhane, imaret, arasta, dua kubbesi, hazire, sıbyan mektebi, çifte hamam, köprü, çeşme, su yolları ve sarnıçtan oluşmaktadır. Bu yapılardan sadece cami, medrese, arasta ve hamam günümüze kadar ulaşabilmiştir. Külliye, kendisinden sonra yapılan külliyelelere örnek olan özgün bir plana sahiptir. Bu külliyenin en önemli yapısı Sokollu Mehmet Paşa Camii'dir. Kare bir plana sahip olan caminin, sade bir dış mimarisi ve diğer camilere nazaran daha büyük kubbeleri bulunmaktadır. Minareleri klasik görünüme sahiptir. Lüleburgaz'ın en önemli camilerinden biri olduğu için, yapı gün içinde sürekli olarak ibadete açık tutulmaktadır.

Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)

2. HIZIRBEY KÜLLİYESİ VE HIZIRBEY CAMİİ

İlimizin merkezinde bulunan bu cami Köse Mihalzade Hızır Bey tarafında inşa edilmiştir. 1383 yılında inşa edilen bu cami birçok medeniyette ev sahipliği yapmıştır. Hatta Avrupa da yapılan ilk cami olarak da bilinir. 1470 metre kareye sahip 15x15 ebatlarında yapılan bu cami 1000 kişilik bir ibadet yeri vardır. Deprem sonucunda bu cami yıkılmıştır. Daha sonra dikdörtgen şeklinde tekrar camiye yapmışlardır. Balkan savaşında Bulgarlar tarafında minaresi yarıya kadar yıkılmıştır. Savaştan sonra tekrar onarılmıştır. 1930 yılında Atatürk'ün burayı ziyaret ettiği ve restore edilmesi için talimat verildiği söylenmektedir. Birçok kez onarılan bu cami en son 2007 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafında gerçeğine uygun tekrar restore edilmiştir. Kalem işi süslemeleriyle camiye bir canlılık katmıştır. Bu süslemeleri yapan 1308 yılında Kastamon'lu Hatat Tevik Paşadır. Yapısında Osmanlı erken dönemin mimarisi görülmektedir. Caminin olduğu yerde Hızır beyin mezarı olduğu da rivayet edilmektedir.

Hızırbey Külliyesi and Hızırbey Camii -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)

3. CEDİD ALİ PAŞA CAMİİ

Babaeski'de bulunan Cedit Ali Paşa Camii, 1555 yılında Veziri Azam Semiz "Cedit" Ali Paşa tarafından Mimar Sinan'a yaptırılmıştır. 1832 yılında etraflıca bir onarım gören cami, günümüzde de kullanılmaya devam edilmektedir. 1832 yılında etraflıca bir onarım gören cami, günümüzde de kullanılmaya devam edilmektedir. Kare bir plana sahip camii, kesme köfeki taşı kullanılarak yaptırılmıştır. Camiyi örten büyük kubbe kurşun kaplamadır. Birbirine ekleme yapılmış iki son cemaat yeri bulunmaktadır. Tek şerefeli bir minareye sahiptir. İnşa kitabesi ve tamir kitabesi bulunmaktadır. Cedit Ali Paşa Camii, Edirne'deki Selimiye Camii'nin küçük bir modeli şeklindedir.

Cedit Ali Paşa Camii -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)

4. KÜÇÜK AYASOFYA KİLİSESİ (GAZİ SÜLEYMAN PAŞA CAMİİ)

Gazi Süleyman Paşa Camii olarak da bilinen Küçük Ayasofya Kilisesi; Kırklareli'nin Vize ilçesinin Kale Mahallesi'nde bulunmaktadır. Jüstinyen döneminde (6. yy) kilise

olarak inşa edilmiş, 14.yüzyılın ikinci yarısında ise camiye çevrilmiş olup halen cami olarak kullanılmaktadır. Kareye yakın dikdörtgen bir plana sahip olan kilise on altı köşeli tanbur üzerine oturtulmuş bir kubbeye sahiptir. Camiye dönüştürülmesine rağmen yapıda tamamen kilise havası hakimdir. Yapı zamanla çeşitli değişikliklere uğramıştır. Son olarak 2007 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından aslına uygun olarak restore ettirilmiştir.

Küçük Ayasofya Kilisesi (Gazi Süleyman Paşa Camii) -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)

5. KIYIKÖY AYA NİKOLA MANASTIRI

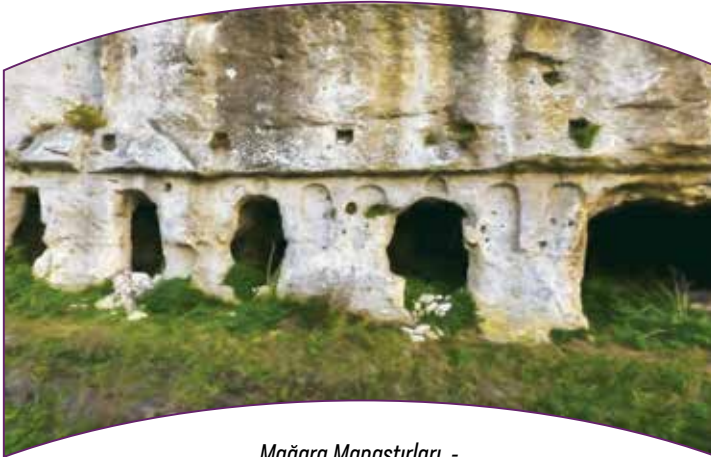
Aya Nikola Manastırı, Kırklareli'nin Vize ilçesine bağlı Kıyıköy Kasabası'nda bulunmaktadır. Papuçdere yolunda güney yamaçta yer alan Manastır, Kıyıköy'e 700 metrelik mesafede bulunmaktadır. 6- 9. yüzyıllara ait kaya manastırlarının en güzel örneklerinden biri olarak kabul edilmektedir. Aya Nikola Manastırı'nın üst kısmında keşişlere ait bölümler, daha aşağı kısmında ayazma ve zemin katında ise kilise bulunmaktadır. Kuzey taraftan merdivenler yardımı ile ayazma kısmına inilmektedir. Ayrıca Manastır, kayaların oyulması ile elde edilen hücrelere sahiptir. Kilisenin doğusunda ikinci bir giriş daha bulunmaktadır.

Aya Nikola Manastırı -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)

6. VİZE MAĞARA MANASTIRLARI

Kırklareli ilinin Vize ilçesinin Asmakaya mevkiinde yer almaktadır. Bizans Dönemi eserleridir. Bir takım sıralı doğal mağaraların taş ustaları tarafından şekillendirmesiyle oluşmuştur.

Mağara Manastırları -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)

LEZZET ROTASI

1. Hardaliye
2. Poyralı Pekmezi
3. Kalkan Balığı
4. Demirköy Balı
5. Kırklareli Peyniri
6. Kireçte Kabak Tatlısı
7. Kırklareli Köftesi
8. Oğlak Çevirme
9. Trakya Kıvırcığı
10. Boza
11. Manda Yoğurdu
12. Kırklareli Kirazı
13. Çilek
14. Mevsimsel Balık Çeşitleri
15. Bağ Ürünleri

1. HARDALIYE

Hardaliye Türkiye yerel lezzetleri haritasında Kırklareli mutfağına işaretli, yörenin üzümlerinden geleneksel metotlarla üretilen, alkolsüz ve ferahlatıcı bir içecektir. Asma yaprağı, hardal tohumu ve üzüm kullanılarak hazırlanan Trakya'ya özgü bir içecektir. Kuvvet verici, iştah açıcı, harareti önleyici, tansiyonu dengeleyici, dolaşım ve bağışıklık sistemlerini düzenleyici etkileri bulunmaktadır. Bu yüzden vitamin deposu olarak tüketilmektedir. Hardaliyenin koyu bir renge sahip olması için özenle seçilen papazkarası üzümler kabuğu kırılacak şekilde ezilmekte, ardından şarap ve sirkeye dönüşmesini engellemek için kabuğu çatlayacak kadar

ezilen hardal tohumu ile asma yaprağı kaplı fıçılara yerleştirilmektedir. Kıvama geldiğinde de süzülerek içilmeye hazır hale getirilmektedir.

Hardaliye -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

2. POYRALI PEKMEZİ

Kırklareli'ne özgü bir pancar pekmezi çeşididir. Trakya'nın diğer illeri olan Tekirdağ ve Edirne'de özellikle üzümden pekmez yapımı yayginken; Kırklareli'nde pancar pekmezi yaygındır. Kırklareli şeker pancarı üretimine oldukça elverişli bir iklime ve toprak yapısına sahiptir. Poyralı Köyü'nde geleneksel yöntemlerle yapılan pancar pekmezi ülke genelinde nam salmıştır. Poyralı Pekmezi, diğer pekmezlerle göre daha koyu bir kıvama ve keskin bir aromaya sahiptir.

Poyralı Pekmezi -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

3. KALKAN BALIĞI

Akdeniz, Ege Denizi, Marmara Denizi ve Karadeniz'de 20 ile 70 metre derinlikte yaşamakta olan bir balık çeşididir. Deniz dibinde yaşayan küçük balıklar, küçük deniz hayvanları ve yengeçler ile beslenmektedir. Trakya'nın Karadeniz kıyısında bulunan Kızılköy beldesinde yaygın olarak tüketilmektedir. Kızılköy, kalkan balığı ile ünlü bir belde olup, balığı yemek için çevre illerden gelenler bulunmaktadır. Kalkan balığı genelde tavada pişirilmekte olup yemeden önce derisinde bulunan düğmeler ayıklanmalıdır. Çok yağlı bir ete sahip olmadığı için çoğu kişi tarafından tercih edilen bir balıktır.

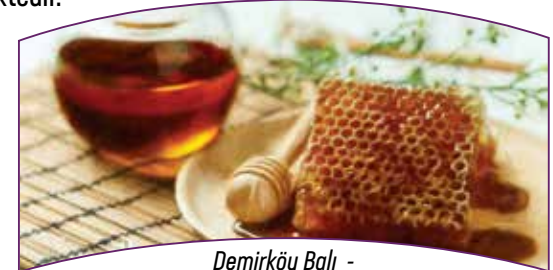

Kalkan Balığı -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

4. DEMİRKÖY BALI

Demirköy Balı, özel bir cins olan Trakya Arısı tarafından üretilmektedir. Trakya Arısı, son zamanlarda saf ırkının muhafaza edilebilmesi için koruma altına alınmıştır. Demirköy balı; bu arılar tarafından, Kırklareli'nde bulunan Istanca ormanlarında üretilmektedir. Bu bal keskin bir aromaya ve koyu bir renge sahiptir. Tadı ve rengi ile diğer çiçek ballarından farklılık gösteren Demirköy balı, Kırklareli'nin bir markası haline gelmiş durumdadır. Birçok hastalığa şifa olması sebebiyle oldukça rağbet görmektedir.

Demirköy Balı -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

5. KIRKLARELİ PEYNİRİ

Kırklareli'ye özgü, burada yetiştirilen süt veren hayvanların sütü kullanılarak üretilmektedir. Trakya'nın diğer illeri olan Edirne ve Tekirdağ gibi Kırklareli'nin de peynirleri meşhurdur. Bölgede hem küçükbaş hem de büyükbaş hayvancılık yapıldığı için birçok peynir çeşidi üretilebilmekte ve peynir üretiminde doğal mayalar kullanılmaktadır.

Kırklareli Peyniri -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

6. KİREÇTE KABAK TATLISI

Anadolu'nun birçok yerinde yapılan meşhur kabak tatlısına, kireç ile hazırlanan bir sosun eklenerek kireç ile kabakların dış kısmının kırılaşması sağlanmaktadır. Böylelikle dışı ktır, içi yumuşacık olan bir kabak tatlısı elde edilmektedir. Oldukça hafif bir tada sahip olan kireçte kabak tatlısı, ekim ayının sonunda balkabağı sezonunun açılmasıyla oldukça çok tüketilmeye başlanmaktadır.

Kireçte Kabak Tatlısı -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

7. KIRKLARELİ KÖFTESİ

İlin yöresel yemekleri arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Trakya'nın diğer illeri olan Edirne ve Tekirdağ'ın da köfteleri meşhur olmakla birlikte her biri kendine özgü bir tada sahiptir. Bu köftenin yapımında Kırklareli'de bulunan Istranca'larda yetiştirilen hayvanların etleri kullanılmaktadır. Doğal ortamda doğal besinler ile yetiştirilen hayvanların eti ile hazırlanan köfte lezzetini buna borçludur. Izgarada pişirilen köfte, yanında ızgarada közlenmiş yeşil biber, ayrı bir tabakta domates ile biber sosu ve tercihe göre koyun yoğurdu ile servis edilmektedir.

Kırklareli köftesi

8. OĞLAK ÇEVİRME

Kırklareli'ne özgü bir yemek olup, nisan-mayıs aylarında yapılır. Meşhur oğlak çevirmeciler, sadece oğlak mevsimi olan nisan-mayıs aylarında hizmet vermektedirler. Oğlak çevirme; kesilen oğlağın ön ve arka bacakları bağlanarak içine iri tuz konulması ve ağaçtan bir sırığa geçirilip tandırda yaklaşık üç saat pişirilmesi ile hazırlanmaktadır. Tabak yerine yağlı kağıt üzerinde , yanında kase yoğurt, taze sarımsak ve soğan ile servis edilmektedir.

Oğlak Çevirme -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

9. TRAKYA KIVIRCIĞI ET ÜRÜNLERİ

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca Trakya'da uygulanan "Kıvırcık Koyun Irkı Gen Kaynağı" ve "Kırklareli Kıvırcık Koyun Irkının Halk Elinde Islahı" projeleri ile saflığı korunan et kalitesi ve lezzeti ile öne çıkan, et yemeklerinde tercih edilen et ürünleri bulunmaktadır.

Trakya Kıvırcığı et Ürünleri -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

10. BOZA

Genellikle Trakya Bölgesi'nde, özellikle Kırklareli'de oldukça çok üretilen ve tüketilen bir kış içeceği. Etkili bir koruyucu ve enerji verici özelliği nedeniyle soğuk kış günlerinde yoğun olarak tüketilmektedir. Darı irmiği, şeker ve su kullanılmak suretiyle boza yapılmaktadır. İçeriğinde yüksek miktarda mineral ve vitamin bulunduran boza, besin değeri yüksek ve sağlıklı içecekler kategorisinde yer almaktadır. Boza; demir, fosfor, çinko, kalsiyum ve A vitamini gibi vücudun gerek duyduğu besin öğelerini içermektedir. Tercihe göre leblebi, tarçın ve fındık gibi yiyeceklerle birlikte servis edilebilmektedir. Kırklareli ile bir marka haline gelmiştir.

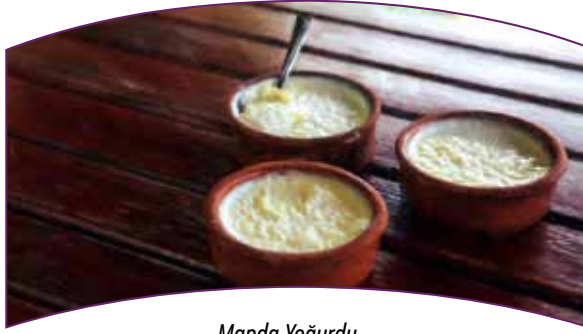
Boza -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

11. MANDA YOĞURDU

Kırklareli'nin Kırıkköy beldesinde oldukça meşhurdur. Manda yoğurdu, mandadan elde edilen süt ile üretilen bir yoğurt çeşididir. Geçmişte il geneline yaygın olan manda yetiştiriciliği, son yıllarda sadece Trakya Bölgesi'nin kuzeydoğusunda yapılmaktadır. Manda yetiştiriciliği en fazla Tekirdağ'ın Saray ilçesinde

ve Kırklareli'nde görülmektedir. Manda sütü kullanılarak manda yoğurdu ve manda kaymağı üretilmektedir. Kıyıköy'de manda yetiştiriciliği yoğun olarak yapıldığı için yoğurdun en doğal halinin tadına burada bakılabilir.

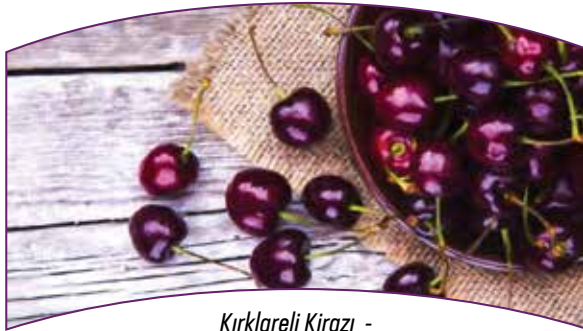

Manda Yoğurdu -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

12. KIRKLARELİ KIRAZI

Kırklareli Kirazı, zamanla Kırklareli'nin simgesi haline gelmiş olup il son zamanlarda "Kiraz Kenti" olarak anılmaya başlamıştır. 2013 yılından itibaren her yıl kiraz festivali düzenlenmekte olup, "Karahıdır Kiraz Şenlikleri" diye bilinen etkinliklerde en güzel kirazlar sergilenmekte ve çeşitli yarışmalar düzenlenmektedir. Zamanla bir marka haline gelmiş olan Kırklareli Kirazı lezzeti ile oldukça rağbet görmektedir.

Kırklareli Kirazı -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

13. ÇİLEK

Kırklareli'nde yetiştirilen çilek, Trakya'da özel bir yere sahiptir ve kalitesi ile bir marka haline gelmiştir. Kırklareli, doğal koşulları çilek üretimine en uygun yapıya sahip olması ve düşük pH oranı ile en iyi çilek yetiştirme alanına sahiptir. 1982 yılından bu yana düzenlenen Çilek Festivali ile çilek ekimi ve tadı ile ünlü çileğin tanıtımı yapılmaktadır.

Çilek -

(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

14. MEVSİMSEL BALIK ÇEŞİTLERİ

Kırklareli'nin Demirköy İlçesinde bulunan İğneada, Kırklareli'nin balık çeşitliliği açısından oldukça zengin bir beldesidir. Koruma altına alınmış olan yedi gölü sayesinde; kefal, levrek, kızılkanat ve sazan gibi zengin bir balık yelpazesine sahiptir. Balıkçı limanı bulunan İğneada'da mevsimin en taze balıkları oldukça ekonomik fiyatlara bulunabilmektedir. Her mevsim lezzetli balık çeşitlerinin tadılabileceği İğneada'da; kırlangıç buğulama, ızgara ve tava kefal ve midye tava tatmadan dönmemelidir.

Mevsimsel Balık Çeşitleri -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

15. BAĞ ÜRÜNLERİ

Kırklareli, tarih boyunca bağları ve bağ ürünlerinden elde edilen içecekleri ile anılmıştır. Trakya Bölgesi; özellikle Tekirdağ ve Kırklareli Dünya'da bağcılık için elverişli olan kuşak içerisinde yer almaktadır. Kırklareli, Türkiye'nin üzüm üretimi ve dolayısıyla bağ ürünleri içecekleri üretiminde oldukça önemli bölgelerinden biridir. Kırklareli'de yetiştirilen üzümler fermente edilerek bağ ürünleri içecekleri elde edilmektedir. Dünya'daki birçok ülkeye ihraç edilen bu içecekler Trakya'nın bir kültürü haline gelmiş bulunmaktadır.

Bağ Ürünleri -
(<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

SONUÇ

Bulgaristan-Türkiye sınır ötesi bölgesinde bulunan zengin doğal ve kültürel mirasın bir bölümü bu kılavuz ile sunulmaktadır.

Istranca'nın güzelliği ve Karadeniz ile bağlantısı, turizm çeşitliliği için bir çok fırsat yaratmaktadır. Bölge, yeni turizm ürünlerinin ve ortak destinasyonların geliştirilmesi için büyük bir potansiyele sahiptir.

Istranca dağları ziyareti size geçmiş dönemler hakkında bir bakış açısı kazandıracak, sizi yerel geleneklerle buluşturacak ve doğadaki yürüyüşler size dağın eşsiz büyüsunü hissettirecektir.

KAYNAKLAR (BÖLÜM 2)

Fotoğraf linkleri

DOĞA ROTASI

1. Duphnisa Mağarası- (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)
2. İğneada- (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)
3. Limanköy- (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)
4. Longoz Ormanları Milli Parkı- (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)
5. Demirköy - (www.bosnakmedya.com/kirklarelinin-bosnak-koyu-balaban-velika/)
6. Kırıkköy- (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)
7. Beğendik Köyü - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)
8. Hamdi Bey Köyü- (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)
9. Kofçaz Yamaç Paraşütü- (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)
10. Istrancalar (Yıldız Dağları)- (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-doga-rotasi/>)
11. Trekking Rotaları

TARİH ROTASI

1. Kirklareli Müzesi - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
2. Atatürk Evi - (<http://www.turkiyeturizm.com/ataturk-evini-6-ayda-100-bin-kisi-ziyaret-etti-56368h.htm>)

3. Ali Rıza Efendi Kültür Evi- (<https://kirklareli.bel.tr/2018/01/02/ali-riza-efendi-kent-kultur-evi-acildi/>)
4. İğneada Deniz Feneri - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
5. Demirköy Fatih Dökümhanesi - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
6. Yayla Mahallesi ve Tarihi Evleri - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
7. Vize Kalesi - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
8. Kırıkköy Kalesi - (<http://duygusalrotalar.blogspot.com/2017/06/kiyikoy.html>)
9. Pınarhisar Kalesi - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
10. Vize Antik Tiyatrosu - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
11. Babaeski Köprüsü - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
12. Akarca Köprüsü - (<http://www.tgdturkey.com/tr/kirklareli/foto-galeri/pehlivan-koy-akarca-koprusu/pehlivankoy-akarca-koprusu-1.html>)
13. Alpullu (Sinanlı) Köprüsü - (<https://tr.pinterest.com/pin/157837161922330706/>)
14. Hızırbey Hamamı - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
15. Kırk Şehitler Abidesi- (www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kirklareli/gezilecek-yerler/kirk-sehitler-aniti)
16. Kirklareli Garı - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
17. Seyfioğlu Tabyası ve Taş Tabya - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
18. Aşağı Pınar Höyüğü - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)
19. Kanlıgeçit Höyüğü - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

20. Yöresel Dokumalar - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-tarih-rotasi/>)

İNANÇ ROTASI

1. Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)
2. Hızırbey Külliyesi ve Hızırbey Camii - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)
3. Cedid Ali Paşa Camii - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)
4. Küçük Ayasofya Kilisesi (Gazi Süleyman Paşa Camii) - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)
5. Aya Nikola Manastırı - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)
6. Mağara Manastırı - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-inanc-rotasi/>)

LEZZET ROTASI

1. Hardaliye - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)
2. Poyralı PEKMEZİ - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)
3. Kalkan Balığı - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)
4. Demirköy Balı - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)
5. Kırklareli Peyniri - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)
6. Kireçte Kabak Tatlısı - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)
7. Kırklareli Köftesi -
8. Oğlak Çevirme - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)
9. Trakya Kıvrıncığı - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

10. Boza - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

11. Manda Yoğurdu - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

12. Kırklareli Kirazı - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

13. Çilek - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

14. Mevsimsel Balık Çeşitleri - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

15. Bağ Ürünleri - (<http://trakyaturizmrotasi.com/tr/kirklareli-lezzet-rotasi/>)

